

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ 2014-2020
(Π.Α.Α. 2014-2020)**

Αρ. Πρωτ.: 182

Ημερομ.: 04-04-2019

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

**ΣΤΟ ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «Στήριξη για την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της στρατηγικής
ΤΑΠΤοΚ»
(ΠΡΑΞΕΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ)**

**του ΜΕΤΡΟΥ 19: «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων» (ΤΑΠΤοΚ) του Π.Α.Α.
2014-2020**

**στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών
Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ), LEADER/CLLD του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος
(Π.Α.Α.) 2014 - 2020»**

της Ομάδας Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.): ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.

«Βέροια, Φεβρουάριος 2019»

**ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Πίνακας επεξήγησης όρων και συντμήσεων

Όρος / Σύντμηση	Επεξήγηση / Ορισμός
Αίτηση στήριξης	το σύνολο των απαραίτητων εγγράφων που υποβάλλει ο δικαιούχος για ένταξη στο παρόν καθεστώς στήριξης περιλαμβανομένων των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, που συνηγορούν στη βαθμολόγηση της αίτησης, κ.λπ..
Απόφαση ένταξης πράξης	η απόφαση της Ε.Υ.Δ. της αρμόδιας Περιφέρειας που περιγράφει τους όρους και τις προϋποθέσεις υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου και γίνεται αυτοδίκαια αποδεκτή.
Σύμβαση Ο.Τ.Δ. – Δικαιούχου	Η διοικητική πράξη μεταξύ δικαιούχου και Ο.Τ.Δ. στην οποία αποτυπώνονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την υλοποίηση της πράξης.
Άυλη Πράξη	Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή την απόκτηση εξοπλισμού.
Δικαιούχος	Δικαιούχοι είναι ΟΤΑ Α & Β βαθμού και φορείς τους, Φορείς Δημοσίου Τομέα, ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σύμφωνα και με την επιλεξιμότητα που καθορίζεται σε κάθε τοπικό πρόγραμμα της Ομάδας Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.). Η ίδια η Ο.Τ.Δ. μπορεί επίσης να είναι δικαιούχος με την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο 10 καν. (ΕΕ) 1303/2013 εφόσον αφορά σε έργο με συλλογική ή εδαφική διάσταση ή δημιουργεί ένα πλαίσιο (μελέτες, υποδομές, κατάρτιση κ.λπ.) που απαιτούνται για την εφαρμογή της στρατηγικής.
Δράση / Υποδράση	Σύνολο πράξεων με κοινό θεματικό σκοπό που συμβάλουν στην επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων της τοπικής στρατηγικής του τοπικού προγράμματος ΤΑΠΤοΚ.
Ε.Δ.Π.	Η Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος (Ε.Δ.Π.) αποτελεί το όργανο λήψης αποφάσεων της Ο.Τ.Δ., για όλα τα θέματα που αφορούν στην εφαρμογή του Τοπικού Προγράμματος Τ.Π. Η σύνθεση της Ε.Δ.Π. ως προς τα ποσοστά εκπροσώπησης ιδιωτικού – δημοσίου συμφέροντος πρέπει να είναι σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 1303/2013 άρθρο 34 παρ.3 στοιχείο β) όπως κάθε φορά ισχύει.
Ε.Υ.Δ. Π.Α.Α. 2014-2020	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.
Ε.Υ.Ε. Π.Α.Α. 2014-2020	Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.
Ε.Υ.Δ. Ε.Π.	Οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης (Ε.Υ.Δ.) των Επιχειρησιακών

Περιφέρειας	Προγραμμάτων (Ε.Π.) των οικείων Περιφερειών.
Κρατικές ενισχύσεις	Ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο του Άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
Ο.Τ.Δ.	Η Ομάδα Τοπικής Δράσης είναι ένα τοπικό εταιρικό σχήμα στο οποίο συμμετέχουν εκπρόσωποι τοπικών δημόσιων και ιδιωτικών κοινωνικοοικονομικών ή άλλων φορέων της περιοχής παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένης και της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίοι είναι αντιπροσωπευτικοί της προτεινόμενης στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης. Στόχος της εταιρικής σχέσης είναι να ενεργοποιήσει το ανθρώπινο δυναμικό μιας περιοχής, μέσω συμμετοχικών διαδικασιών, προκειμένου να δημιουργηθεί το αίσθημα της συνυπευθυνότητας και της κοινοκτημοσύνης ενός κοινού οράματος.
Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.	Ο Οργανισμός Πληρωμών & Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού & Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), ο οποίος έχει ορισθεί ως ο Οργανισμός Πληρωμών για το Π.Α.Α. 2014-2020.
Ο.Π.Σ.Α.Α.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Αγροτικής Ανάπτυξης (Ο.Π.Σ.Α.Α.) είναι το πληροφοριακό σύστημα για την υλοποίηση των μέτρων, υπομέτρων και δράσεων του Π.Α.Α. 2014 - 2020 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Νόμο 4314/2014. Επιτρέπει δε, τη διασύνδεση με το Π.Σ.Κ.Ε. και άλλα πληροφοριακά συστήματα για την ανταλλαγή δεδομένων που σχετίζονται με τον προγραμματισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση και τον έλεγχο του Π.Α.Α.
Πράξη	Έργο, σύμβαση, δράση ή ομάδα έργων που επιλέγονται από την Ε.Υ.Δ. του Π.Α.Α. 2014-2020 ή υπό την ευθύνη της, η οποία συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της σχετικής προτεραιότητας ή των σχετικών προτεραιοτήτων. Στο πλαίσιο των μέτρων της χρηματοοικονομικής τεχνικής, οι πράξεις συνίστανται στις χρηματοδοτικές συνεισφορές από ένα πρόγραμμα σε μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής και στη συνακόλουθη χρηματοδοτική υποστήριξη που παρέχουν τα εν λόγω μέσα.
Π.Σ.Κ.Ε.	<p>Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) είναι ο κεντρικός κόμβος των δράσεων κρατικών ενισχύσεων της χώρας για τον οποίο σύμφωνα με τον Ν. 4314/2014 θεσμοθετήθηκε η υποχρεωτική χρήση του για όλες τις δομές που υλοποιούν δράσεις κρατικών ενισχύσεων.¹</p> <p>Στο συγκεκριμένο λαμβάνουν χώρα η διαχείριση, ο έλεγχος και η υλοποίηση του υπομέτρου 19.2 – ιδιωτικές πράξεις. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται η υποβολή αιτήσεων στήριξης πράξεων και η αξιολόγησή τους, η τροποποίηση αυτών και η υποβολή αιτημάτων πληρωμής.</p>
Τ.Π.	Το Τοπικό πρόγραμμα στο πλαίσιο του CLLD-LEADER αποτελείται

	<p>από στοιχεία όπως η στρατηγική τοπικής ανάπτυξης, που αφορά σαφώς χωρικά προσδιορισμένες περιοχές, η τοπική εταιρική σχέση δημόσιου – ιδιωτικού τομέα, η προσέγγιση εκ των κάτω προς τα άνω, ο πολυτομεακός σχεδιασμός και τέλος η δυνατότητα εφαρμογής μιας πολυταμειακής προσέγγισης.</p>
ΤΑΠΤοΚ	<p>Η «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ, CLLD–LEADER) συνίστανται στο σχεδιασμό και την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης και πολυτομεακής στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης, για μια συγκεκριμένη περιοχή που καλείται να αντιμετωπίσει τις ανάγκες και προβλήματα και να αξιοποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, από Ομάδες Τοπικής Δράσης στις οποίες συμμετέχουν κατά πλειοψηφία οι τοπικοί φορείς και ιδιώτες.</p>
Χαρακτήρας Κινήτρου	<p>Οι ενισχύσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα γραπτή αίτηση στήριξης.</p>
Αρχική Επένδυση Αφορά το Άρθρο 14 του Καν 651/2014	<p>α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης.</p> <p>ή</p> <p>β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.</p>
Γενικές Δαπάνες	<p>Οι Γενικές Δαπάνες συνδέονται με τις δαπάνες για κατασκευή, απόκτηση, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, ή βελτίωση ακίνητης περιουσίας, καθώς και για αγορά ή για χρηματοδοτική μίσθωση με δυνατότητα αγοράς νέων μηχανημάτων και εξοπλισμού μέχρι την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και αφορούν σε αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας.</p>
Προπαρασκευαστικές εργασίες	<p>Οι προπαρασκευαστικές εργασίες, είναι η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας.</p>

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης του Προγράμματος της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.

Έχοντας υπόψη:

1. Την αριθμ. ΚΥΑ 2635/13-09-2017 (ΦΕΚ 3313/Β/20-09-2017), περί πλαισίου λειτουργίας του Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδας περιόδου 2014-2020».
2. Την αριθ. πρωτ. 13214 /30-11-2017 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 4268/Β' 6-12-2017) περί «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2 του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, για παρεμβάσεις Ιδιωτικού χαρακτήρα και λοιπές διατάξεις εφαρμογής των τοπικών προγραμμάτων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
3. Την με αριθ. 06/08-10-2018 Απόφαση της Ε.Δ.Π. της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. περί Έγκρισης του σχεδίου της 1ης Πρόσκλησης για την Υποβολή Προτάσεων στο Π.Α.Α. 2014 – 2020, Μέτρο 19, Υπομέτρο 19.2, (πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα) και αποστολή στην Ε.Υ.Δ. (ΕΠ) Κεντρικής Μακεδονίας
4. Η με αριθμ. πρωτ. 430/09-10-2018 επιστολή της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. προς την Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας περί του ελέγχου της διαδικασίας έκδοσης του Σχεδίου της πρόσκλησης όπως και το απαντητικό με αριθμ. πρωτ. 5895/30-10-2018 έγγραφο της Ε.Υ.Δ. Ε.Π. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.
5. Η με αριθμ. πρωτ. 6/2019 επιστολή της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. προς την Ε.Υ.Κ.Ε. περί της παροχής τελικής έγκρισης της πρόσκλησης όπως και το απαντητικό με αριθμ. πρωτ. 7622/ΕΥΚΕ82/21-01-2019 έγγραφο της Ε.Υ.Κ.Ε.
6. Την με αριθ. 02/01-04-2019 (θέμα 1^ο) Απόφαση της Ε.Δ.Π. της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. περί Δημοσιοποίησης της 1ης Πρόσκλησης για την Υποβολή Προτάσεων στο Π.Α.Α. 2014 – 2020, Μέτρο 19, Υπομέτρο 19.2, (πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα).
7. Η με αριθμ. Πρωτ. 181/04-04-2019 επιστολή της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. προς την Ε.Υ.Ε. Π.Α.Α. 2014 - 2020 περί της έγκρισης του σχεδίου της Πρόσκλησης από την Ε.Υ.Κ.Ε.
8. Το υπ. αρ.505/5-2-2019 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής & Δ.Κ.Π. με θέμα «Οδηγίες σχετικά με την έκδοση προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος στο πλαίσιο εφαρμογής του υπο-μέτρου 19.2 (ιδιωτικού χαρακτήρα πράξεις).
9. Το υπ' αρ.15418/ΕΥΚΕ 228/5-2-2019 έγγραφο της ΕΥΚΕ
10. Το υπ' αρ. 0109/19/θκ/4-3-2019 έγγραφο (ηλεκτρονική αποστολή σχεδίου Πρόσκλησης και σχετικών Παραρτημάτων της) της ΟΤΔ ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. προς την ΕΥΚΕ και το υπ' αρ. 35/84/ΕΥΚΕ421/27-03-2019 έγγραφο της ΕΥΚΕ για διατύπωση γνώμης.
11. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006

12. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Ο.Υ ΕΕ L 187 της 26.6.2014).
13. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013 της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (Ο.Υ ΕΕ L 352 της 24.12.2013).
14. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α.) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου
15. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου.
16. Ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 808/2014 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ).
17. Ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 809/2014 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση.
18. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 679/2016 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27^{ης} Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την προστασία Δεδομένων).
19. Ο Ν.2472/97 (ΦΕΚ Α' 50) για «την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», όπως ισχύει σήμερα.
20. Η αριθ. πρ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.7.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/2015) απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας & Τουρισμού για του εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Κ Α Λ Ε Ι

τους υποψήφιους δικαιούχους, φυσικά ή νομικά πρόσωπα όπως ορίζονται στο πλαίσιο του **Υπομέτρου 19.2 «Στήριξη για την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων» (παρεμβάσεις ιδιωτικού χαρακτήρα)** και ειδικότερα:

- ⇒ στην αριθ. πρωτ. 2635/13-09-2017 ΚΥΑ (ΦΕΚ 3313/20-09-2017) περί πλαισίου λειτουργίας και
- ⇒ στην αριθ. πρωτ. 13214 /30-11-2017 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 4268/Β' 6-12-2017) για το «Πλαίσιο υλοποίησης Υπομέτρου 19.2 του Μέτρου 19, Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων, (ΤΑΠΤοΚ) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και
- ⇒ το Τ.Π. της ΟΤΔ "Αναπτυξιακή Νομού Ημαθίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α."

να υποβάλλουν αιτήσεις στήριξης στο πλαίσιο των υπο-δράσεων του υπο-μέτρου 19.2 όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 της παρούσας.

Μ Ε Ρ Ο Σ Α '

Άρθρο 1

Προκηρυσσόμενες υποδράσεις

1.1 Υπο-δράσεις πρόσκλησης

Με την παρούσα πρόσκληση και όσον αφορά στο σύνολο των υποδράσεων του τοπικού προγράμματος δεν ενισχύονται δαπάνες που αφορούν στην πρωτογενή παραγωγή/γεωργικός τομέας. Οι ιδιωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις καλύπτουν τον **δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα** δραστηριότητας, και αναλύονται σε δράσεις:

- Μεταποίησης, εμπορίας και ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων, με αποτέλεσμα τόσο γεωργικό όσο και μη γεωργικό προϊόν.
- Επεξεργασίας και εμπορίας δασικών προϊόντων.
- Ανάπτυξης τουριστικών δραστηριοτήτων, με αναφορά τόσο στην ίδρυση όσο και στον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων (καταλυμάτων, εστίασης ή παροχής υπηρεσιών).
- Οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων
- Ίδρυσης, επέκτασης ή εκσυγχρονισμού μεταποιητικών επιχειρήσεων, τόσο στον τομέα της διατροφής μετά την α' μεταποίηση όσο και στους λοιπούς κλάδους του δευτερογενούς τομέα.
- Ενίσχυσης δικτύων ομοειδών επιχειρήσεων και φορέων για την υποστήριξη επιχειρήσεων συναφών με τις θεματικές κατευθύνσεις του τοπικού προγράμματος, καθώς και για την στήριξη της εξωστρέφειας.

Με την παρούσα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Μέτρου 19.2 «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (CLLD/LEADER)» - έργα ιδιωτικής παρέμβασης προκηρύσσονται οι ακόλουθες υπο-δράσεις:

Πίνακας 1: Στοιχεία ταυτότητας προκηρυσσόμενων υποδράσεων

ΚΩΔΙΚΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
19.2.2	Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχή εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους	19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	250.000,00
		19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	300.000,00

		19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	80.000,00
19.2.3	Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής	19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	800.000,00
		19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	450.000,00
		19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1 ^η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	400.000,00
19.2.6	Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών	19.2.6.2	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	65.000,00
19.2.7	Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων	19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	15.000,00
		19.2.7.7	Οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών	15.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ				2.375.000,00

Αναλυτικά οι επιλέξιμοι και οι μη επιλέξιμοι Κ.Α.Δ. παρατίθενται στο ομώνυμο Παράρτημα (II.8). Σημειώνεται ότι επιλέξιμοι είναι μόνο οι ΚΑΔ που ρητά αναφέρονται, με την μέγιστη δυνατή ανάλυση, στο συνημμένο Παράρτημα II.8. Ειδικά για την υποδράση 19.2.2.2, η υλοποίηση της πραγματοποιείται μέσω τομέων, ενώ οι δικαιούχοι θα πρέπει να υποβάλουν σχετικό κωδικό ΚΑΔ που περιλαμβάνεται σε κάποια από τις κατηγορίες NACE που αναφέρονται στην περιγραφή της υποδράσης στον Οδηγό Επιλεξιμότητας & Επιλογής (Παράρτημα II_2), και να μην αφορά σε μη επιλέξιμο ΚΑΔ σύμφωνα με το σχετικό παράρτημα.

1.1.1 Γεωγραφική περιοχή εφαρμογής πρόσκλησης

Η Γεωγραφική περιοχή εφαρμογής της παρούσας πρόσκλησης που αφορά τις υποδράσεις του πίνακα 1, περιλαμβάνει τις 65 Τοπικές Κοινότητες (στις οποίες περιλαμβάνονται και 27 οικισμοί) της Π.Ε. Ημαθίας, καθώς και τις εκτός σχεδίου περιοχές των Δημοτικών κοινοτήτων Βέροιας, Νάουσας και Αλεξάνδρειας (με 10 οικισμούς, στους οποίους κατοικούν συνολικά 2.562 άτομα). Από την περιοχή εφαρμογής έχουν εξαιρεθεί οι εντός ρυμοτομικού σχεδίου περιοχές των Δημοτικών Κοινοτήτων της Βέροιας, της Νάουσας και της Αλεξάνδρειας, καθώς ο μόνιμος πληθυσμός της κάθε μίας ξεπερνά το όριο των 15.000 κατοίκων.

Οι Ο.Τ.Α. της περιοχής παρέμβασης (με βάση τη νέα διοικητική διαίρεση της Ελλάδας του Προγράμματος «Καλλικράτης»), η έκταση και ο πληθυσμός, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα - Οικισμός	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής*	LEADER Π.Α.Α. 2014-2020	
					Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (στοιχεία 2011 – μόνιμος πληθυσμός)
ΗΜΑΘΙΑΣ (0201)	ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ (9023)	Δ.Κ. Αλεξάνδρειας – οικ. Νησελίου	90230101		57,662	653
		Δ.Κ. Αλεξάνδρειας – οικ. Σχοινιά				390
		Τ.Κ. Βρυσακίου	90230102		9,479	669
		Τ.Κ. Καμποχωρίου	90230103		14,732	690
		Τ.Κ. Λουτρού	90230104		10,680	1.279
		Τ.Κ. Νεοχωρίου	90230105		10,240	536
		Τ.Κ. Νησίου	90230106		33,790	1.379
		Τ.Κ. Επισκοπής – οικ. Επισκοπής	90230201		8,003	462
		Τ.Κ. Επισκοπής – οικ. Καλοχωρίου				232
		Τ.Κ. Καβάσιλας	90230202		6,228	632
		Τ.Κ. Κεφαλοχωρίου	90230203		10,070	604

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα - Οικισμός	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής*	LEADER Π.Α.Α. 2014-2020	
					Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (στοιχεία 2011 – μόνιμος πληθυσμός)
	ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ (9023)	Τ.Κ. Ξεχασμένης – οικ. Ξεχασμένης	90230204		8,868	544
		Τ.Κ. Ξεχασμένης- οικ. Ραψομανίκι				206
		Τ.Κ. Παλαιού Σκυλλιτισίου	90230205		10,580	526
		Τ.Κ. Σταυρού	90230206		14,125	1.229
		Τ.Κ. Μελίκης	90230301	μειονεκτική	35,097	3.116
		Τ.Κ. Αγκαθιάς – οικ. Αγκαθιάς	90230302	μειονεκτική	21,134	1.270
		Τ.Κ. Αγκαθιάς – οικ. Τριλοφιάς				178
		Τ.Κ. Κυψέλης	90230303	μειονεκτική	12,369	376
		Τ.Κ. Νεόκαστρου	90230304	μειονεκτική	14,905	889
		Τ.Κ. Προδρόμου – οικ. Αγίας Τριάδας	90230305	μειονεκτική	15,457	279
		Τ.Κ. Προδρόμου – οικ. Νέου Προδρόμου				181
		Τ.Κ. Προδρόμου – οικ. Παλαιού Προδρόμου				815
		Τ.Κ. Κορυφής – οικ. Κορυφής	90230401		24,915	1.227
		Τ.Κ. Κορυφής – οικ. Παλαιόχωρας				392
	ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ (9023)	Τ.Κ. Πλατέος	90230402		20,100	2.084
		Τ.Κ. Αράχου	90230403		5,577	393
		Τ.Κ. Κλειδίου	90230404		60,557	1.249
		Τ.Κ. Λιανοβεργίου	90230405		16,425	1.593
		Τ.Κ. Πλατάνου	90230406		13,325	630
		Τ.Κ. Πρασινάδας – οικ. Κυδωνιάς	90230407		14,451	213
		Τ.Κ. Πρασινάδας – οικ. Νησελλούδιου				137
		Τ.Κ. Πρασινάδας – οικ. Πρασινάδας				281
		Τ.Κ. Τρικάλων	90230408		26,025	1.415
ΗΜΑΘΙΑΣ (0201)	ΒΕΡΟΙΑΣ (9024)	Τ.Κ. Μακροχωρίου	90240101		25,342	5.189
		Τ.Κ. Διαβατού	90240102		9,375	1.276
		Τ.Κ. Κουλούρας	90240103		11,955	992
		Τ.Κ. Λυκογιάννης – οικ. Νέας Λυκογιάννης	90240104		8,902	399
		Τ.Κ. Λυκογιάννης – οικ. Παλιάς Λυκογιάννης				161
		Τ.Κ. Νέας Νικομήδειας	90240105		8,678	801
		Τ.Κ. Βεργίνας	90240201	μειονεκτική	33,400	1.242
		Τ.Κ. Μετοχίου Προδρόμου	90240202	μειονεκτική	3,821	110
		Τ.Κ. Παλατιτίσιων	90240203	μειονεκτική	18,025	834
		Τ.Κ. Συκιάς	90240204	ορεινή	14,150	278

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα - Οικισμός	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός περιοχής*	LEADER Π.Α.Α. 2014-2020	
					Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (στοιχεία 2011 – μόνιμος πληθυσμός)
	ΒΕΡΟΙΑΣ (9024)	Δ.Κ. Βέροιας – οικ. Κυδωνοχωρίου	90240301		40,972	3
		Δ.Κ. Βέροιας – οικ. Λαζοχωρίου				380
		Δ.Κ. Βέροιας – οικ. Μέσης				568
		Δ.Κ. Βέροιας – οικ. Ταγαροχωρίου				182
		Τ.Κ. Αγίας Βαρβάρας	90240302		8,481	896
		Τ.Κ. Άμμος	90240303		3,541	198
		Τ.Κ. Ασωμάτων	90240304	μειονεκτική	2,951	607
		Τ.Κ. Γεωργιανών – οικ. Γεωργιανών	90240305	ορεινή	24,607	449
		Τ.Κ. Γεωργιανών – οικ. Λευκόπετρας				59
		Τ.Κ. Καστανιάς – οικ. Καστανιάς	90240306	ορεινή	53,415	84
		Τ.Κ. Καστανιάς – οικ. Μικρής Σάντας				32
		Τ.Κ. Κάτω Βερμίου	90240307	ορεινή	38,915	75
		Τ.Κ. Κουμαριάς – οικ. Κουμαριάς	90240308	ορεινή	139,132	243
		Τ.Κ. Κουμαριάς – οικ. Ξηρολίβαδου				96
		Τ.Κ. Προφήτη Ηλία	90240309		2,682	0
		Τ.Κ. Ράχης	90240310	ορεινή	16,204	610
		Τ.Κ. Τριποτάμου – οικ. Κάτω Κομνήνιου	90240311	ορεινή	22,905	43
		Τ.Κ. Τριποτάμου – οικ. Κομνήνιου				70
		Τ.Κ. Τριποτάμου – οικ. Τριποτάμου				553
		Τ.Κ. Αγίας Μαρίας	90240401		14,354	864
		Τ.Κ. Αγίου Γεωργίου	90240402		19,130	1.763
		Τ.Κ. Πατρίδας – οικ. Καλής Παναγιάς	90240403		12,603	28
		Τ.Κ. Πατρίδας – οικ. Πατρίδας				1.492
		Τ.Κ. Τριλόφου	90240404		14,078	615
		Τ.Κ. Φυτείας – οικ. Αγίου Νικολάου	90240405	ορεινή	43,958	68
		Τ.Κ. Φυτείας – οικ. Κωστοχωρίου				52
		Τ.Κ. Φυτείας – οικ. Λιανοβροχίου				22
		Τ.Κ. Φυτείας – οικ. Φυτείας				409
		Τ.Κ. Δασκίου	90240501	ορεινή	28,358	286
		Τ.Κ. Πολυδενδρίου – οικ. Ελαφίνας	90240502	ορεινή	110,278	8
		Τ.Κ. Πολυδενδρίου - Μονή Τιμ. Προδρόμου				5
		Τ.Κ. Πολυδενδρίου – οικ. Πολυδενδρίου				123

Περιφε- ρειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική / Δημοτική Κοινότητα - Οικισμός	Γεωγραφι- κός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτη- ρισμός περιοχής*	LEADER Π.Α.Α. 2014-2020		
					Έκταση (km ²)	Πληθυσμός (στοιχεία 2011 – μόνιμος πληθυσμός)	
	ΒΕΡΟΙΑΣ (9024)	Τ.Κ. Πολυδενδρίου – οικ. Πόρου				9	
		Τ.Κ. Πολυδενδρίου – οικ. Χαράδρας				17	
		Τ.Κ. Ριζωμάτων	90240503	ορεινή	35,908	816	
		Τ.Κ. Σφηκιάς	90240504	ορεινή	25,382	382	
ΗΜΑΘΙΑΣ (0201)	ΝΑΟΥΣΑΣ (9025)	Τ.Κ. Κοπανού	90250101		7,726	1.853	
		Τ.Κ. Επισκοπής Νάουσας	90250102		16,255	1.623	
		Τ.Κ. ΛευΚ.Α.Δ.ίων	90250103		8,576	1.021	
		Τ.Κ. Μαρίνας – οικ. Μαρίνας	90250104		16,728	1.042	
		Τ.Κ. Μαρίνας – οικ. Πολλών Νερών				139	
		Τ.Κ. Μονοσπίτων	90250105		13,128	897	
		Τ.Κ. Χαρίεσσας	90250106		12,225	959	
		Τ.Κ. Αγγελοχωρίου	90250201		14,490	1.701	
		Τ.Κ. Ζερβοχωρίου – οικ. Άνω Ζερβοχωρίου	90250202		24,030	731	
		Τ.Κ. Ζερβοχωρίου – οικ. Αρχάγγελου				308	
		Τ.Κ. Ζερβοχωρίου – οικ. Παλαιού Ζερβοχωρίου				301	
		Τ.Κ. Πολυπλατάνου	90250203		11,442	767	
		Δ.Κ. Νάουσας – οικ. Αγίου Νικολάου	90250301	ορεινή	219,464	213	
		Δ.Κ. Νάουσας – οικ. Άνω Σελίου				43	
		Δ.Κ. Νάουσας – οικ. Ροδακινέας (Στράντζα)				45	
		Δ.Κ. Νάουσας – οικ. Σταθμός				85	
		Τ.Κ. Αρκοχωρίου	90250302	ορεινή	17,437	256	
		Τ.Κ. Γιαννακοχωρίου	90250303	ορεινή	17,604	415	
		Τ.Κ. Ροδοχωρίου – οικ. Αγίου Παύλου	90250304	ορεινή	31,804	4	
		Τ.Κ. Ροδοχωρίου – οικ. Μεταμόρφωσης				9	
		Τ.Κ. Ροδοχωρίου – οικ. Ροδοχωρίου				490	
		Τ.Κ. Στενημάχου	90250305	ορεινή	12,418	710	
ΣΥΝΟΛΟ						63.750	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ Π.Ε. ΗΜΑΘΙΑΣ (που εντάσσεται η περιοχή παρέμβασης)						140.611	
ΣΥΝΟΛΟ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ						7.059	

Ειδικά για την υπο-δράση 19.2.2.3 "Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού, με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής", η περιοχή εφαρμογής ορίζεται μόνο σε Δημοτικές/τοπικές κοινότητες της συνολικής περιοχής εφαρμογής, χαρακτηρισμένες ως ορεινές ή μειονεκτικές, σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ.

1.2 Είδος της ενίσχυσης και ποσά στήριξης

- α. Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται βάσει των επιλέξιμων δαπανών.
- β. Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης στήριξης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβεί τις 600.000€ για πράξεις που αφορούν σε υποδομές ή / και εξοπλισμό και τις 100.000€ για άυλες πράξεις. Ως άυλες πράξεις χαρακτηρίζονται οι πράξεις οι οποίες δεν αφορούν στη δημιουργία υποδομών ή σε αγορά μηχανολογικού ή λοιπού εξοπλισμού.
- Κάθε δυνητικός δικαιούχος μπορεί να πραγματοποιήσει πράξη με προϋπολογισμό στα ανωτέρω όρια. Ωστόσο, απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη μιας πράξης αποτελεί η διαθεσιμότητα των πόρων της Πρόσκλησης.
- γ. Σε περίπτωση χρήσης του καθεστώτος de minimis η μέγιστη Δημόσια Δαπάνη μπορεί να ανέλθει στις 200.000€ την τριετία συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα που υπάγονται στο καθεστώς de minimis σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.
- δ. Ο φόρος προστιθέμενης αξίας είναι επιλέξιμος, κατά το μέρος που δεν είναι ανακτήσιμος δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας.

1.3 Χρηματοδοτικό σχήμα

Η ενίσχυση χορηγείται στο δικαιούχο με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται βάσει των επιλέξιμων δαπανών. Ο προϋπολογισμός που διαμορφώνεται μετά την εξέταση - αξιολόγηση του κάθε αιτήματος στήριξης, αποτελεί τον συνολικό εγκεκριμένο προϋπολογισμό του έργου. Δεν μπορεί να δικαιολογηθεί οποιαδήποτε αύξηση του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου.

1.3.1 Ένταση της ενίσχυσης

- α. Η ένταση της ενίσχυσης των αιτήσεων στήριξης, ο εφαρμοζόμενος κανονισμός χορήγησης της ενίσχυσης και οι ειδικοί όροι ανά υποδράση για το σύνολο των προκηρυσσόμενων υποδράσεων στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης, παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα IV.
- β. Σε κάθε περίπτωση, η ένταση της ενίσχυσης, σε όρους παρούσας αξίας κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, δεν υπερβαίνει τα ανώτατα ποσοστά σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Καν. Ε.Ε. 651/2014

1.3.2 Ιδιωτική συμμετοχή

1. Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου, σε ότι αφορά την πράξη, προκύπτει από την διαφορά της Δημόσιας Δαπάνης από το Συνολικό Προϋπολογισμό του έργου.
2. Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, ο δυνητικός δικαιούχος της ενίσχυσης μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο ή/και συνδυασμό τους. Το δάνειο που

θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ, όπως π.χ. α) παροχή εγγύησης της ΕΤΕΑΝ ΑΕ για λήψη επενδυτικού δανείου ή λήψη εγγυητικής επιστολής, β) την παροχή επιχειρηματικών δανείων με χαμηλό επιτόκιο και ευνοϊκούς όρους.

3. Σε περίπτωση που χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ συνδυάζονται με επιχορηγήσεις:

α) οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις.

β) πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ.

γ) πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης.

δ) μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει την ίδια δαπάνη, υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου υποστηριζόμενο από το ΕΣΠΑ μαζί με την Επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου π/υ του επενδυτικού σχεδίου).

ε) οι επιχορηγήσεις δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ,

στ) τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για τη προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.

Επισημαίνεται ότι όταν το χρηματοδοτικό εργαλείο εμπεριέχει ενίσχυση, το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (ΑΙΕ) αυτής σωρεύει με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων.

4. Η απόδειξη της ιδιωτικής συμμετοχής δύναται να τεκμηριώνεται, είτε με υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου, είτε με σχετικό τραπεζικό έγγραφο, είτε με την κατοχή άλλου άμεσα ρευστοποιήσιμου τίτλου, όπως μετοχές και ομόλογα.

5. Ειδικά για τις πράξεις που ενισχύονται μέσω του Άρθρου 14 του Καν (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων (η ύπαρξη των οποίων τεκμηριώνεται με σχετικά τραπεζικά έγγραφα), είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και ειδικότερα μέσω εγκεκριμένου τραπεζικού δανεισμού (η έγκριση του δανείου προαπαιτείται της έκδοσης της απόφασης ένταξης της πράξης, ενώ απαιτείται κατά την υποβολή και η προσκόμιση του σχετικού τραπεζικού εγγράφου) και με μορφή που δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.

Όταν γίνεται χρήση Υπεύθυνης Δήλωσης περί ιδίων πόρων, θα πρέπει να αναγράφεται ότι σε περίπτωση δανεισμού, που θα ανέρχεται στο ως άνω ποσοστό, το δάνειο θα πρέπει να είναι ελεύθερο από κάθε είδους κρατική ενίσχυση, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εγγυήσεων ή επιδοτήσεων επιτοκίου, ή δανείου με ευνοϊκότερους όρους χορήγησης μέσω κάθε είδους χρηματοδοτικών εργαλείων.

6. Η απουσία κάθε κρατικής στήριξης, πρέπει να επιβεβαιώνεται καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου που χρηματοδοτείται και σε όλα τα στάδια (αίτηση, προκαταβολή, ενδιάμεσες πληρωμές, τελική πληρωμή) προκειμένου η εν λόγω ενίσχυση να είναι συμβατή.

7. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που η κάλυψη της Ιδιωτικής Συμμετοχής αποτελεί βαθμολογούμενο κριτήριο, η προσκόμιση Υπεύθυνης Δήλωσης βαθμολογείται με μηδέν (0).

1.4 Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Ο Δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών (3) ετών από την στιγμή της ένταξης και σε κάθε περίπτωση μέχρι την 30-06-2023.

Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο Δικαιούχος μπορεί να ζητήσει παράταση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος του έργου του, η οποία εγκρίνεται από την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την αρχική καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης. Επίσης, η Ο.Τ.Δ. έχει δικαίωμα για αίτημα ομαδικής παράτασης των χρονοδιαγραμμάτων έργων της ίδιας πρόσκλησης, από την Ε.Υ.Δ. (ΕΠ) της οικείας Περιφέρειας, με την κατάλληλη τεκμηρίωση, για το ως άνω χρονικό διάστημα. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης μιας πράξης μπορεί να παραταθεί για έξι (6) ακόμα μήνες – μετά από έγκριση της Ε.Υ.Ε. Π.Α.Α. 2014 2020 - σε εξαιρετικές περιπτώσεις μετά από με αιτιολογημένη αίτηση του δικαιούχου προς αυτή. Σε κάθε περίπτωση οι παραπάνω παρατάσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν την 30-06-2023.

Η ολοκλήρωση της πράξης δηλώνεται από τον δικαιούχο με την κατάθεση του τελευταίου αιτήματος πληρωμής ή τροποποίησης της πράξης στην Ο.Τ.Δ..

Σε περίπτωση μη τήρησης των παραπάνω, η πράξη απεντάσσεται, αυτόματα από την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Σε περίπτωση που έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

1.5 Ειδικόι όροι εφαρμογής

Οι επιχειρήσεις που ενισχύονται, θα πρέπει να συνεκτιμούν και να προασπίζουν την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, να αποτρέπουν κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, και να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006. Επίσης θα πρέπει να σέβονται την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης και να διασφαλίζουν τις απαιτήσεις περιβαλλοντικής προστασίας, απόδοσης πόρων, μετριασμού κλιματικής αλλαγής, και προστασίας βιοποικιλότητας, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ανωτέρω κανονισμού.

Η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων σε Μεγάλες, Μεσαίες, Μικρές και Πολύ Μικρές γίνεται σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Καν. Ε.Ε. 651/2014 (Υπόδειγμα I_6 της παρούσας πρόσκλησης) ή με την σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, κατά περίπτωση.

Στην εκτέλεση των έργων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα ο Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), ΕΕ L 119 της 4.5.2016.

Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Κεφαλαίου Ι του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 και του αντίστοιχου άρθρου του ειδικού μέρους του ιδίου Κανονισμού. Αντίστοιχα οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης με τον Καν. (Ε.Ε.) 1407/2013 πρέπει να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού αυτού. Αντιστοίχως θα πρέπει να πληρούνται οι προϋποθέσεις δημοσίευσης, πληροφοριών και υποβολής εκθέσεων που τίθενται στους ως άνω Κανονισμούς.

Σε περίπτωση χρήσης του Καν. ΕΕ 651/2014, θα πρέπει επιπροσθέτως να τηρούνται οι υποχρεώσεις δημοσιότητας του αντίστοιχου άρθρου του κανονισμού (αρ. 9 του Καν. ΕΕ 651/2014).

Άρθρο 2

Φορείς υλοποίησης

Για την εφαρμογή της παρούσας αρμόδιοι φορείς είναι οι εξής:

- α. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Π.Α.Α. 2014-2020 (Ε.Υ.Δ. Π.Α.Α. 2014 - 2020), η οποία, σύμφωνα με το Ν. 4314/2014, είναι αρμόδια για τη διαχείριση και εφαρμογή του Π.Α.Α. 2014-2020 με αποδοτικό, αποτελεσματικό και ορθό τρόπο.
- β. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Π.Α.Α. 2014-2020 (Ε.Υ.Ε. Π.Α.Α. 2014), στην οποία, σύμφωνα με την ΚΥΑ 24944/20-09-2016 (ΦΕΚ 3066/Β/2016), εκχωρούνται αρμοδιότητες της Ε.Υ.Δ. Π.Α.Α. 2014 2020 και είναι αρμόδια για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την εποπτεία, της ορθής εφαρμογής των Τ.Π. σε όλη τη χώρα.
- γ. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (Ε.Υ.Δ.) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, δυνάμει της 2545/17-10-16 Απόφασης εκχώρησης αρμοδιοτήτων, η οποία είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της υλοποίησης του Τ.Π. σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας.
- δ. Η Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε., η οποία είναι τοπική εταιρική σχέση Δημόσιου – Ιδιωτικού τομέα, όπου σχεδιάζει και μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Προγράμματος (Ε.Δ.Π.), υλοποιεί, σε προσδιορισμένες αγροτικές περιοχές Τ.Π., με ολοκληρωμένο πολυτομεακό ή/και πολυταμειακό χαρακτήρα στο πλαίσιο του Μέτρου 19 του Π.Α.Α. 2014 – 2020.

- ε. Ο Οργανισμός Πληρωμών & Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού & Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), ο οποίος έχει ορισθεί ως ο Οργανισμός Πληρωμών για το Π.Α.Α. 2014-2020.

Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των ανωτέρω προβλέπονται στο ανάλογο θεσμικό πλαίσιο του μέτρου 19 του Π.Α.Α. 2014 – 2020.

Άρθρο 3

Δικαιούχοι

1. Δικαιούχοι είναι Ο.Τ.Α. Α & Β βαθμού και φορείς τους, φορείς Δημοσίου Τομέα, ιδιωτικοί φορείς με καταστατικό σκοπό την υλοποίηση αντίστοιχων έργων, καθώς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σύμφωνα και με την επιλεξιμότητα που καθορίζεται στο τοπικό πρόγραμμα της Ομάδας Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.) ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. Η ίδια η Ο.Τ.Δ. μπορεί επίσης να είναι δικαιούχος με την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο 10 καν. (ΕΕ) 1303/2013 εφόσον αφορά σε έργο με συλλογική ή εδαφική διάσταση ή δημιουργεί ένα πλαίσιο (μελέτες, υποδομές, κατάρτιση κ.λπ.) που απαιτούνται για την εφαρμογή της στρατηγικής.

Ειδικότερα, για την εφαρμογή της τοπικής στρατηγικής, στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης οι δικαιούχοι ανά υπο-δράση έχουν ως εξής:

- ⇒ Για την υποδράση 19.2.2.2. Δικαιούχοι είναι υφιστάμενες νόμιμα λειτουργούσες ή υπό σύσταση, πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής
- ⇒ Για την υποδράση 19.2.3.1, Δικαιούχοι είναι υφιστάμενες νόμιμα λειτουργούσες ή υπό σύσταση, πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.
- ⇒ Για τις υποδράσεις 19.2.3.3 και 19.2.3.4, Δικαιούχοι είναι υφιστάμενες νόμιμα λειτουργούσες ή υπό σύσταση, πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.
- ⇒ Για την υποδράση 19.2.2.3, Δικαιούχοι είναι Υφιστάμενες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις (φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που δύνανται να υλοποιήσουν επενδύσεις σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής) προσφοράς υπηρεσιών διανυκτέρευσης, νόμιμα λειτουργούσες, οι οποίες έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης έχουν κλείσει τρεις ή περισσότερες διαχειριστικές χρήσεις, δυναμικότητας έως 35 δωματίων, λειτουργικών μορφών που προβλέπονται στην ΚΥΑ 2986/25-11-2016 (ΦΕΚ 3885/Β/02-12-2016), οι οποίες βρίσκονται εγκατεστημένες σε δημοτικές/τοπικές κοινότητες χαρακτηρισμένες ως ορεινές ή μειονεκτικές, σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ.

- ⇒ Για την υποδράση 19.2.2.6, Δικαιούχοι είναι Επαγγελματίες αγρότες, εγγεγραμμένοι στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνιών (ΚΗΜΟ), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις των άρθρων 6 και 7 της ΚΥΑ 4912/120862/30-10-2015, στην περίπτωση των Οικοτεχνιών. Στην περίπτωση των Πολυλειτουργικών αγροκτημάτων, δικαιούχοι είναι φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα, κάτοχοι αγροτικών εκμεταλλεύσεων, εγγεγραμμένων στο ΜΑΑΕ, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 3 της ΚΥΑ 543/34450 (ΦΑΚ/1145/Β/2017). Σημειώνεται ότι και στις 2 περιπτώσεις οι δικαιούχοι δεν είναι υποχρεωμένοι να ικανοποιούν τις προδιαγραφές αυτές κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης, αλλά κατά την περάτωση της πράξης, ενώ επιλέξιμες μπορούν να είναι μόνο μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.
- ⇒ Για την υπο-δράση 19.2.6.2, Δικαιούχοι είναι ιδιώτες διαχειριστές δασικής γης (δασοκτήμονες, δασοκαλλιεργητές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα), δήμοι και οι ενώσεις τους οι οποίοι υποχρεωτικά πρέπει να εμπίπτουν στις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.) όπως ορίζονται στην Ενωσιακή Νομοθεσία, καθώς και Μ.Μ.Ε. με σκοπό επενδύσεις για τους σκοπούς της υπο-δράσης.
- ⇒ Για την υπο-δράση 19.2.7.3, Δικαιούχοι είναι σχήματα συνεργασίας φορέων με νομική οντότητα (αποκλειστικά μη γεωργών) στην οποία θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής εταίρος και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας). Τα μέλη των συνεργασιών δύναται να είναι μόνο επιχειρήσεις παραγωγής ομοειδών ή συμπληρωματικών προϊόντων.
- ⇒ Για την υποδράση 19.2.7.7, Δικαιούχοι είναι σχήματα συνεργασίας φορέων με νομική οντότητα (αποκλειστικά γεωργών ή μεταποιητών) στην οποία θα προσδιορίζεται ο επικεφαλής εταίρος και θα διαθέτουν εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας (σύμφωνο συνεργασίας), με διακριτές διαδικασίες, υποχρεώσεις και δικαιώματα.

Γενικότερα οι δικαιούχοι δύναται να είναι:

- α. είτε υφιστάμενες, είτε υπό ίδρυση επιχειρήσεις. Ειδικά για τις υπό ίδρυση ατομικές επιχειρήσεις, αρκεί η αίτηση στήριξης ενώ για τα Νομικά Πρόσωπα απαιτείται η κατάθεση καταστατικού ή σχεδίου καταστατικού συνημμένο στην αίτηση στήριξης καθώς και απόκτηση Α.Φ.Μ.
- β. το νομικό πρόσωπο που έχει συστήσει την Ο.Τ.Δ. ή μέλος που την απαρτίζει συμπεριλαμβανομένων και των μελών της Ε.Δ.Π., καθώς επίσης και μέλη του Δ.Σ. του νομικού προσώπου, σε επίπεδο φορέων. Τα φυσικά πρόσωπα που εκπροσωπούν τους παραπάνω φορείς δεν μπορεί να είναι δικαιούχοι.
- γ. εργαζόμενος σε Ν.Π.Ι.Δ. εφόσον δεν κωλύεται από διατάξεις του καταστατικού του Ν.Π.Ι.Δ. ή εργαζόμενος σε Ν.Π.Δ.Δ. και στο Δημόσιο τομέα, που διαθέτει σχετική άδεια από Υπηρεσιακό Συμβούλιο ή άλλο αρμόδιο όργανο, για επιχειρηματική δραστηριότητα.

2. Επισημαίνεται ότι οι υπό ίδρυση επιχειρήσεις:

- α) υποβάλλουν αίτηση στήριξης κάνοντας χρήση του προσωπικού Α.Φ.Μ. του Νόμιμου εκπροσώπου,
- β) υποχρεούνται μετά την αίτηση στήριξης να αποκτήσουν Α.Φ.Μ. και να προσκομίσουν την έναρξη δραστηριότητας στην Ο.Τ.Δ.:
  - επτά (7) ημερολογιακές ημέρες από την δημοσιοποίηση του Πίνακα Αποτελεσμάτων, σε περίπτωση εγκεκριμένης αίτησης ή

- επτά (7) ημερολογιακές ημέρες από την δημοσιοποίηση του Πίνακα Κατάταξης, σε περίπτωση εγκεκριμένης αίτησης από την διαδικασία των ενστάσεων.

3. Οι δικαιούχοι θα πρέπει να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν σε επιλέξιμους τομείς δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.), οι οποίοι δεν έρχονται σε αντίθεση με την παρούσα.

4. Δικαιούχοι δεν είναι:

- α. εξωχώριες / υπεράκτιες εταιρείες
- β. προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των Κοινοτικών Κατευθυντήριων Γραμμών όσον αφορά τις Κρατικές Ενισχύσεις με βάση τον ορισμό της προβληματικής επιχείρησης στον Καν. ΕΕ 651/2014 αρ. 2 σημείο 18. Η συγκεκριμένη διάταξη δεν αφορά σε πράξεις που ενισχύονται βάσει των Καν. (ΕΕ) 1305/2013 και Καν. (ΕΕ) 1407/2013, καθώς και με το αρ. 22 του Καν. Ε.Ε. 651/2014.
- γ. φυσικά πρόσωπα:
  - γ.1 του Υπηρεσιακού Πυρήνα της Ο.Τ.Δ..
  - γ.2 στελέχη του φορέα που έχει συστήσει την Ο.Τ.Δ..
  - γ.3 εκπρόσωποι φορέων στην Επιτροπή Διαχείρισης Προγράμματος (Ε.Δ.Π.) στο Διοικητικό Συμβούλιο του φορέα που έχει συστήσει την Ο.Τ.Δ..
- δ. δυνητικοί δικαιούχοι στους οποίους έχουν επιβληθεί πρόστιμα τα οποία έχουν αποκτήσει τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ, για παραβάσεις εργατικής νομοθεσίας και ειδικότερα για: Παράβαση «υψηλής» ή «πολύ υψηλής» σοβαρότητας (3 πρόστιμα/ 3 έλεγχοι) ή Αδήλωτη εργασία (2 πρόστιμα/ 2 έλεγχοι).
- ε. δυνητικοί δικαιούχοι οι οποίοι είναι υπόχρεοι σε ανάκτηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης κατόπιν προηγούμενης απόφασης της ΕΕ σε περίπτωση χρήσης του κανονισμού (ΕΕ) 651/2014

Άρθρο 4

Κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής

1. Τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας και Επιλογής παρουσιάζονται αναλυτικά στους Πίνακες I_3 και I_4 (Παράρτημα Ι) και στον Οδηγό Επιλεξιμότητας και Επιλογής (Πίνακας II_2 του Παραρτήματος ΙΙ).

Εν προκειμένω τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας δύναται να παίρνουν τιμές «ΝΑΙ» ή «ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ». Σε περίπτωση όπου ένα ή περισσότερα κριτήρια πάρουν τιμή «ΟΧΙ», η Αίτηση Στήριξης κρίνεται «μη παραδεκτή».

Τα Κριτήρια Επιλογής παίρνουν τιμές όπως περιλαμβάνονται στις στήλες "Ανάλυση" και "Μοριοδότηση" του Πίνακα I_4 (εύρος τιμών ή λίστα τιμών ανάλογα με το κριτήριο) και πολλαπλασιάζονται με τη βαρύτητα που ορίζεται στην στήλη "Βαρύτητα", όπως αυτή εξειδικεύεται για κάθε υπο-δράση στο Παράρτημα II_2 (Οδηγός Επιλεξιμότητας και Επιλογής). Το αποτέλεσμα κάθε κριτηρίου αθροίζεται και προκύπτει η συνολική βαθμολογία. Κάθε κριτήριο βαθμολογείται από 0-100 ανάλογα με το βαθμό επίτευξης του.

2. Τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης των Κριτηρίων Επιλεξιμότητας και Επιλογής περιλαμβάνονται στην τελευταία στήλη κάθε πίνακα.

Επισημαίνεται ότι η άδεια περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι υποχρεωτικό δικαιολογητικό και προσκομίζεται στην Ο.Τ.Δ.:

- α) κατά την αρχική αίτηση ή
- β) επτά (7) ημερολογιακές ημέρες από την δημοσιοποίηση του Πίνακα Αποτελεσμάτων, σε περίπτωση εγκεκριμένης αίτησης ή
- γ) επτά (7) ημερολογιακές ημέρες από την δημοσιοποίηση του Τελικού Πίνακα Κατάταξης, σε περίπτωση εγκεκριμένης αίτησης από την διαδικασία των ενστάσεων.

Σε κάθε περίπτωση η άδεια περιβαλλοντικών επιπτώσεων δεν αποτελεί κριτήριο επιλογής.

3. Για να είναι οι ενισχύσεις συμβατές με τους κοινοτικούς κανόνες θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω, ανάλογα με το καθεστώς ενίσχυσης της πράξης:

Ι. Σε περίπτωση χρήσης του Καν Ε.Ε. 1407/2013, προκειμένου να είναι οι ενισχύσεις συμβατές με τον Κανονισμό αυτό, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι παρακάτω όροι και προϋποθέσεις:

Α. Γενικοί όροι:

1. ο παρόν κανονισμός δεν εφαρμόζεται στις:

- α) ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου,
- β) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων,
- γ) ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - i. όπου το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα τέτοιων προϊόντων που πωλούνται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις,
  - ii. όπου η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς,
- δ) ενισχύσεις για τις οποίες τίθεται ως όρος η χρήση εγχώριων αγαθών αντί των εισαγόμενων, βάσει των ιδρυτικών Συνθηκών της ΕΕ.

2. Στην περίπτωση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς οι οποίοι αναφέρονται στα στοιχεία α), β) ή γ) της παραγράφου 1 και δραστηριοποιούνται επίσης σε έναν ή περισσότερους από τους τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού (Καν ΕΕ 1407/2013) ή ασκούν άλλες δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις χορηγούμενες στους τελευταίους αυτούς τομείς ή δραστηριότητες, υπό την προϋπόθεση ότι με κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση του κόστους, διασφαλίζεται ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης ή σσονος σημασίας που χορηγείται δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.

Β. Ειδικό όροι

- 1) Η ενίσχυση, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 200.000€ Δημόσια Δαπάνη, συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα που υπάγονται στο καθεστώς de minimis, σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών και από οποιοδήποτε φορέα χορήγησης σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.
- 2) Όταν σημειωθεί υπέρβαση του σχετικού ανωτάτου ορίου που ορίζεται προηγουμένως, με τη χορήγηση νέας ενίσχυσης ή σσονος σημασίας, κανένα τμήμα της εν λόγω νέας ενίσχυσης δεν δύναται να υπαχθεί στο ευεργέτημα του εν λόγω κανονισμού.
- 3) Σε περίπτωση επένδυσης από επιχείρηση που εκτελεί οδικές εμπορευματικές μεταφορές για λογαριασμό τρίτων το ποσό των ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 100.000 ευρώ σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.
- 4) Η ενίσχυση ή σσονος σημασίας θεωρείται ότι χορηγείται κατά τον χρόνο παραχώρησης στην οικεία επιχείρηση του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης.
- 5) Τα ανωτέρω όρια ισχύουν υπό το πρίσμα του όρου της «ενιαίας επιχείρησης». Στον όρο «ενιαία Επιχείρηση» περιλαμβάνονται, για τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού, όλες οι επιχειρήσεις που έχουν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες σχέσεις μεταξύ τους:
  - α. μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·
  - β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·
  - γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·
  - δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.Οι επιχειρήσεις που έχουν οποιαδήποτε από τις σχέσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ) του πρώτου εδαφίου με μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις θεωρούνται, επίσης ενιαία επιχείρηση.

II. Σε περίπτωση χρήσης του Καν Ε.Ε. 651/2014, προκειμένου να είναι οι ενισχύσεις συμβατές με τον Κανονισμό αυτό πρέπει να ληφθούν υπόψη οι παρακάτω όροι και προϋποθέσεις:

A. Γενικοί όροι:

Ο Καν. Ε.Ε. 651/2014 δεν εφαρμόζεται:

1. στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές,
2. στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων,
3. στους τομείς Αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,
4. στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, με εξαίρεση τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας, τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε Μ.Μ.Ε., τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς τις Μ.Μ.Ε.,

- τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση και τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία,
5. στην μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων εάν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς,
  6. στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων, που εμπίπτουν στην απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου,
  7. σε επιχειρήσεις κατά των οποίων εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη
  8. στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις,
  9. στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και συνεπάγονται ιδίως:
    - α) την υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να έχει, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση,
    - β) την υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες.
  10. Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται από τον κανονισμό όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού, ο εν λόγω Κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, με τα κατάλληλα μέσα, όπως τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή τη διάκριση των δαπανών, ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού.

Β. Επιπλέον, ο Καν. Ε.Ε. 651/2014 θέτει τις παρακάτω προϋποθέσεις προκειμένου να τυγχάνει εφαρμογής:

1. Οι ενισχύσεις μπορούν να τύχουν απαλλαγής μόνον εάν έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση επενδυτικού σχεδίου πριν από την υποβολή της αίτησης υποβολής από τους δικαιούχους στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.
2. Σώρευση
  - α) Για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης,
  - β) οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για διαφορετικές προσδιορισίμες δαπάνες,
  - γ) δεν επιτρέπεται η σωρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει,

εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή,

δ) οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του Καν. Ε.Ε. 651/2014 δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του Καν. Ε.Ε. 651/2014.

3. Οι οφειλόμενες για το μέλλον ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις, ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

Γ. Σε περίπτωση χρήσης του άρθρου 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 (Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις) πέραν των όρων χρήσης του σημείου ΙΙ παραπάνω (όροι και προϋποθέσεις χρήσης του Καν. Ε.Ε. 651/2014) ισχύουν οι παρακάτω πρόσθετες προϋποθέσεις:

i) Γενικοί όροι:

Το άρθρο 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 **δεν εφαρμόζεται**:

1. στις ενισχύσεις που ευνοούν δραστηριότητες στον τομέα του χάλυβα, στον τομέα του άνθρακα, στον ναυπηγικό τομέα, στον τομέα των συνθετικών ινών, στον τομέα των μεταφορών και στη συναφή υποδομή, καθώς και στην παραγωγή, διανομή και τις υποδομές ενέργειας·
2. στις περιφερειακές ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων που στοχεύουν σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας. Τα καθεστώτα που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες, υποδομές ευρωζωνικών δικτύων ή τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων δεν θεωρείται ότι στοχεύουν σε συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

ii). Ειδικοί όροι άρθρου 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014

1. Οι Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις συμβιβάζονται και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης, εάν πληρούνται οι γενικοί όροι συμβατότητας και οι όροι του άρθρου αυτού.
2. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις χορηγούνται αποκλειστικά για αρχικές επενδύσεις σύμφωνα με τον σχετικό ορισμό.
3. Επιλέξιμες είναι οι επενδυτικές δαπάνες για ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.
4. Διατήρηση της επένδυσης στην περιοχή για τουλάχιστον 3 έτη για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.).
5. Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να είναι καινούρια.
6. Για δαπάνες που συνδέονται με τη μίσθωση για γήπεδα και κτήρια, η μίσθωση πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον τρία έτη (Μ.Μ.Ε.) μετά την ολοκλήρωση του έργου.
7. Για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο της αρχικής επένδυσης, μόνον οι δαπάνες για αγορά από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή, εφόσον η συναλλαγή

πραγματοποιείται υπό τους όρους της αγοράς. Εάν έχει ήδη χορηγηθεί ενίσχυση για στοιχεία ενεργητικού πριν από την αγορά τους, το εν λόγω κόστος αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες. Αν μέλος της οικογένειας ή υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, τότε δεν ισχύει ο όρος για αγορά από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Η απόκτηση μετοχών δεν συνιστά αρχική επένδυση.

8. Οι δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμες εάν τα εν λόγω στοιχεία:
  - ⇒ χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση,
  - ⇒ είναι αποσβεστέα,
  - ⇒ αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή,
  - ⇒ περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού του δικαιούχου και παραμένουν συνδεδεμένα με το ενισχυόμενο έργο επί τουλάχιστον πέντε έτη (τρία έτη για τις Μ.Μ.Ε.),
9. Η Ένταση ενίσχυσης, δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης που προσδιορίζεται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.
10. Ενιαίο επενδυτικό έργο: Αρχική επένδυση σε άλλη ενισχυόμενη επένδυση —ίδιος δικαιούχος (σε επίπεδο ομίλου)— εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών στην ίδια περιφέρεια NUTS3 (νομός) θεωρείται ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο. Σε περίπτωση μεγάλου επενδυτικού έργου, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά έργα.
11. Η συμμετοχή του δικαιούχου ανέρχεται τουλάχιστον στο 25% των επιλέξιμων δαπανών είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.
12. Ο δικαιούχος επιβεβαιώνει ότι, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, δεν έχει προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση.

Δ. Σε περίπτωση χρήσης του άρθρου 22 του Καν. Ε.Ε. 651/2014 (Ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις) πέραν των όρων χρήσης του σημείου II παραπάνω (όροι και προϋποθέσεις χρήσης του Καν. Ε.Ε. 651/2014) ισχύουν οι παρακάτω πρόσθετες προϋποθέσεις:

ι. Ειδικοί όροι άρθρου 22 του Καν. Ε.Ε. 651/2014

Συμβιβάζονται και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης, εάν πληρούνται οι γενικοί όροι συμβατότητας και οι όροι του παρόντος άρθρου:

1. Επιλέξιμες επιχειρήσεις:
  - α) μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο
  - β) μικρές επιχειρήσεις
  - γ) έως και πέντε έτη μετά την καταχώρισή τους·
  - δ) δεν έχουν προβεί ακόμη σε διανομή κερδών·
  - ε) δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης.

Επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση: πενταετής περίοδος επιλεξιμότητας από την έναρξη της οικονομικής τους δραστηριότητας ή από τη στιγμή που καθίστανται υπόχρεες καταβολής φόρου για την οικονομική τους δραστηριότητα. Επιχειρήσεις που συστάθηκαν μέσω συγχώνευσης επιχειρήσεων επιλέξιμων για ενίσχυση δυνάμει του παρόντος άρθρου θεωρούνται επίσης επιλέξιμες επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την ημερομηνία καταχώρισης της παλαιότερης επιχείρησης που μετέχει στη συγχώνευση.

Άρθρο 5

Δαπάνες

5.1 Επιλεξιμότητα δαπανών

1. Ως έναρξη της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών θεωρείται η οριστική υποβολή της αιτήσεως από το δικαιούχο στο Πληροφορικό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), με εξαίρεση τις πράξεις που εμπίπτουν στον Καν. 1407/2013, η επιλεξιμότητα των οποίων ξεκινάει από την ημερομηνία έγκρισης του Τοπικού Προγράμματος Ημαθίας (21/12/2016, ΦΕΚ 4111Β/21-12-16). Δαπάνες που πραγματοποιούνται και εξοφλούνται πριν την τελική ένταξη της πράξης, γίνονται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου.

2. Όσον αφορά τις Γενικές Δαπάνες (παράγραφος 5.2.1.7 του παρόντος Άρθρου), είναι επιλέξιμες:

α) από την ημερομηνία έγκρισης του τοπικού προγράμματος Ημαθίας, ήτοι 21/12/2016, για χρήση των Καν. 1305/2013 και 1407/2013.

β) Από την ημερομηνία οριστικής υποβολής της αίτησης στήριξης για χρήση του Καν. 651/2014.

Οι Γενικές δαπάνες για να είναι επιλέξιμες θα πρέπει να αφορούν αποκλειστικά το προτεινόμενο έργο.

Ειδικότερα, όσον αφορά στις πράξεις οι οποίες υλοποιούνται δυνάμει του Κανονισμού 651/2014 πρέπει να πληρείται ο χαρακτήρας κινήτρου και για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση σχεδίου πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης από τους δικαιούχους. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες και η αγορά γης, που πραγματοποιούνται πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης δεν αναιρούν τον χαρακτήρα κινήτρου. Στην περίπτωση αυτή αποτελούν μη επιλέξιμη δαπάνη.

3. Δεν είναι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση οι πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως πριν να υποβάλει ο δικαιούχος στη διαχειριστική αρχή την αίτηση χρηματοδότησης βάσει του προγράμματος, ανεξάρτητα αν ο δικαιούχος έχει εκτελέσει όλες τις σχετικές πληρωμές.

5.2 Επιλέξιμες και μη δαπάνες

5.2.1 Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων για όλες τις κατηγορίες υποδράσεων της παρούσας πρόσκλησης, δύναται να είναι:

1. Η αγορά, η κατασκευή ή βελτίωση ακινήτου. Είναι επιλέξιμη δαπάνη η αγορά οικοδομημένης ή μη οικοδομημένης γης, σε περιπτώσεις πράξεων που περιλαμβάνουν κτιριακές υποδομές, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της επένδυσης, για ποσό μέχρι το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της πράξης. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%..
2. Αγορά (συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς και εγκατάστασης) εξοπλισμού και ο εξοπλισμός εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί τη λειτουργία της επένδυσης. Επίσης ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εξοικονόμησης ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων εφόσον αντιστοιχούν στην δυναμικότητα ή της ανάγκες της μονάδας και δεν αποτελούν μεμονωμένη δαπάνη αλλά συμπληρωματική δαπάνη σε παραγωγικές επενδύσεις. Σε περίπτωση χρήσης του αρ. 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 δεν είναι επιλέξιμες οι ενισχύσεις για παραγωγή ενέργειας και επομένως ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
3. Αγορά καινούργιων οχημάτων και συγκεκριμένα:
  - α) Οχημάτων μεταφοράς προϊόντων ειδικού τύπου τα οποία, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, θεωρούνται απαραίτητα για την λειτουργία της επένδυσης. Το ύψος της δαπάνης για την αγορά οχημάτων ειδικού τύπου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.
  - β) Μέσων εσωτερικής μεταφοράς που καλύπτουν τις ανάγκες της επένδυσης. Δεν είναι επιλέξιμα οχήματα μεταφοράς προσωπικού ή πελατών, εκτός αν σε επιμέρους υποδράσεις περιγράφεται διαφορετικά.Σε περίπτωση χρήσης του Καν. Ε.Ε. 1407/2014, δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την απόκτηση οχημάτων σε επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές.
4. Απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας, τα οποία είναι αναγνωρισμένα από διεθνή ή εθνικά πρότυπα. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται οι δαπάνες συμβούλου και πιστοποίησης.
5. Δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης, όπως αγορά fax, τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, δικτύων ενδοεπικοινωνίας, ηλεκτρονικών υπολογιστών, λογισμικών, περιφερειακών μηχανημάτων και φωτοτυπικών.
6. Δαπάνες συστημάτων ασφαλείας εγκαταστάσεων, συστημάτων πυροσβεστικής προστασίας εγκαταστάσεων.
7. Γενικές δαπάνες συνδεόμενες με τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό της μονάδας, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά με την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι δαπάνες αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 10% του Συνολικού Κόστους της πράξης. Από τις ανωτέρω δαπάνες όταν γίνεται χρήση του αρ. 14 του Καν. Ε.Ε. 651/2014,

επιλέξιμες δύναται να είναι μόνο όσες πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 4 σημείο II.Γ.ii.9 της παρούσας και μπορεί να θεωρηθούν άυλα στοιχεία ενεργητικού. Επίσης στις δαπάνες αυτές δύναται να συμπεριλαμβάνεται και συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποβολή και την τεχνική υποστήριξη της αίτησης στήριξης. Στις περιπτώσεις πράξεων που ενισχύονται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 οι δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών για την υποβολή και την τεχνική υποστήριξη της αίτησης στήριξης δεν είναι επιλέξιμες.

8. Δαπάνες όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού και αποκτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων, δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, έρευνα αγοράς για τη διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος (συσκευασία, σήμανση).
9. Δαπάνες προβολής, όπως ιστοσελίδα, έντυπα, διαφήμιση και συμμετοχή σε εκθέσεις και μέχρι το 10% του συνολικού κόστους της πράξης. Στις περιπτώσεις πράξεων που ενισχύονται βάσει του Κανονισμού (Ε.Ε.) 651/2014 (άρθρο 14) οι ανωτέρω δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες.
10. Δαπάνες σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (Ο.Κ.Ω.) όπως ενδεικτικά Δ.Ε.Η., ύδρευση, αποχέτευση, τηλεφωνοδότηση κλπ, εντός των ορίων του οικοπέδου. Στις περιπτώσεις πράξεων που ενισχύονται βάσει του Κανονισμού (Ε.Ε.) 651/2014 (άρθρο 14) οι ανωτέρω δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες.
11. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο κατά παντός κινδύνου, κατά τη διάρκεια των εργασιών της επένδυσης (υποχρεωτική ασφάλιση). Στις περιπτώσεις πράξεων που ενισχύονται βάσει του Κανονισμού (Ε.Ε.) 651/2014 (άρθρο 14) οι ανωτέρω δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες.
12. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του, εφόσον αυτό προσελήφθη, για να εργασθεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή του, σε περίπτωση αυτεπιστασίας. Στις περιπτώσεις πράξεων που ενισχύονται βάσει του Κανονισμού (Ε.Ε.) 651/2014 (άρθρο 14) οι ανωτέρω δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες.
13. Ειδικά για τις Υποδράσεις 19.2.2.2 και 19.2.3.1: Οι επιλέξιμες δαπάνες, πέραν των ανωτέρω 1 έως και 12, στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων στις εν λόγω Υποδράσεις του παρόντος Άρθρου, είναι:
  - Δαπάνες που σχετίζονται με την διαμόρφωση χώρων προβολής, δοκιμής των προϊόντων της επιχείρησης καθώς και του αντίστοιχου εξοπλισμού (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κ.λπ.) που απαιτείται σε περίπτωση που η επιχείρηση διατηρεί ή δημιουργεί χώρο επισκέψιμο για το κοινό και επιχειρηματίες.
  - Εργασίες πράσινου δενδροφυτεύσεις, γκαζόν, καθώς και έργα διακόσμησης (εντός του λειτουργικού χώρου της επιχείρησης) σε περίπτωση που η επιχείρηση διατηρεί ή δημιουργεί χώρο επισκέψιμο για το κοινό και επιχειρηματίες.
  - Η αγορά συγκροτήματος ψυχρής έκθλιψης Ελαιολάδου, μέχρι του ποσού των 30.000,00€. Η δαπάνη αυτή αφορά αποκλειστικά ενεργούς ή επαγγελματίες αγρότες, μόνο για την ίδια παραγωγή τους και το τελικό προϊόν θα πρέπει να είναι τυποποιημένο σε συσκευασίες μέχρι πέντε (5) λίτρων. Στις περιπτώσεις πράξεων που ενισχύονται βάσει του Καν. Ε.Ε. 1407/2013 θα πρέπει οπωσδήποτε να πληροίτε το σημείο I.A. του άρθρου 4 της παρούσας.

14. Ειδικά για τις Υποδράσεις 19.2.2.3 και 19.2.3.3: Οι επιλέξιμες δαπάνες, πέραν των ανωτέρω 1 έως και 12, στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων στις εν λόγω Υποδράσεις του παρόντος Άρθρου, είναι:

- Δαπάνες ειδικού εξοπλισμού όπως η αγορά- κατασκευή παραδοσιακών ξύλινων σκαφών, λοιπών σκαφών για εξυπηρέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων, αγορά αλόγων για δραστηριότητες περιήγησης, αγορά οχημάτων μεταφοράς πελατών για τις επιχειρήσεις εναλλακτικού/θεματικού τουρισμού και εφόσον τεκμηριώνεται πλήρως η αναγκαιότητά τους και μέχρι του ποσού των 30.000,00€ για τα οχήματα αυτά.
- Κατασκευή οικίσκου – αποθήκης για τις ανάγκες φύλαξης – εξυπηρέτησης της επένδυσης, μέχρι 40 τ.μ, μόνο για επενδύσεις τουριστικών καταλυμάτων.
- Έργα πρασίνου καθώς και έργα διακόσμησης (εφόσον αποτελούν λειτουργικό τμήμα της επιχείρησης).
- Εξοπλισμός αναψυχής πελατών (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας).

15. Ειδικά για τις Υποδράσεις 19.2.2.6 Οι επιλέξιμες δαπάνες, πέραν των ανωτέρω 1 έως και 12, στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων στις εν λόγω Υποδράσεις του παρόντος Άρθρου, είναι:

- Δαπάνες που σχετίζονται με την διαμόρφωση χώρων προβολής, δοκιμής των προϊόντων της επιχείρησης καθώς και του αντίστοιχου εξοπλισμού (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κ.λπ.) που απαιτείται σε περίπτωση που η επιχείρηση διατηρεί ή δημιουργεί χώρο επισκέψιμο για το κοινό και επιχειρηματίες.
- Εργασίες πράσινου δένδροφυτεύσεις, γκαζόν, καθώς και έργα διακόσμησης σε περίπτωση που η επιχείρηση διατηρεί ή δημιουργεί χώρο επισκέψιμο για το κοινό και επιχειρηματίες.
- Η αγορά συγκροτήματος ψυχρής έκθλιψης Ελαιολάδου, μέχρι του ποσού των 30.000. Η δαπάνη αυτή αφορά την ίδια παραγωγή και το τελικό προϊόν θα πρέπει να είναι τυποποιημένο σε συσκευασίας μέχρι πέντε (5) λίτρα.
- Δαπάνες ειδικού εξοπλισμού για εξυπηρέτηση τουριστικών δραστηριοτήτων, αγορά αλόγων για δραστηριότητες περιήγησης, αγορά οχημάτων μεταφοράς πελατών για τις επιχειρήσεις εναλλακτικού/θεματικού τουρισμού και εφόσον τεκμηριώνεται πλήρως η αναγκαιότητά τους και μέχρι του ποσού των 30.000€ για τα οχήματα αυτά.
- Κατασκευή οικίσκου – αποθήκης για τις ανάγκες φύλαξης – εξυπηρέτησης της επένδυσης, μέχρι 40 τ.μ, μόνο για επενδύσεις τουριστικών καταλυμάτων.
- Έργα πρασίνου καθώς και έργα διακόσμησης.
- Εξοπλισμός αναψυχής πελατών (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας).

16. Ειδικά για την Υποδράση 19.2.6.2: Οι επιλέξιμες δαπάνες, πέραν των ανωτέρω 1 έως και 12, στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων στις εν λόγω Υποδράσεις του παρόντος Άρθρου, είναι:

- Ειδικές διαμορφώσεις χώρων π.χ. κορμπολατείες.
- Χώροι αποθήκευσης εφόσον αποτελούν τμήμα της επένδυσης.
- Εργαλεία υλοτομίας, αποφλοίωσης, τεμαχισμού, αποκομιδής και μεταφοράς και λοιπά ειδικά εργαλεία προσαρμοσμένα στις ανάγκες της επιχείρησης και της γεωμορφολογίας της περιοχής.
- Ζώα σύρσης και φόρτου, για την κινητοποίηση ξύλου από δυσπρόσιτες περιοχές.
- Εξοπλισμός για αξιοποίηση υπολειμμάτων ξυλείας.

- Δαπάνες πιστοποίησης προέλευσης ξυλείας, συστημάτων δέουσας επιμέλειας, λογισμικού παρακολούθησης δασών και εμπορικών σημάτων. Στην περίπτωση αυτή είναι επιλέξιμος ο κατάλληλος εξοπλισμός ή συστήματα εξοπλισμού, όχι όμως τα λειτουργικά κόστη.
- Δαπάνες εκπόνησης σχεδίων διαχείρισης δασών ή ισοδύναμων μέσων, διαχειριστικές εκθέσεις, πίνακες υλοτομίας.

17. Ειδικά για τις Υποδράσεις 19.2.7.3 και 19.2.7.7: Οι επιλέξιμες δαπάνες, πέραν των ανωτέρω 1 έως και 12, στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων στις εν λόγω Υποδράσεις του παρόντος Άρθρου, είναι:

- Δαπάνες για μελέτες – επιχειρηματικά σχέδια. Αφορά δαπάνες, όπως οι μελέτες σκοπιμότητας, έρευνα αγοράς, εκπόνηση των επιχειρηματικών σχεδίων των δικαιούχων.
- Δαπάνες για την εξεύρεση των εταίρων προκειμένου να καθορίσουν το επιχειρηματικό τους σχέδιο.
- Λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν από την οργάνωση της μορφής συνεργασίας, το συντονισμό της και την προετοιμασία του επιχειρηματικού σχεδίου (αμοιβές ήδη απασχολούμενου και νέου προσωπικού, αναλώσιμα υλικά, έξοδα μετακίνησης).
- Το κόστος χρήσης μηχανημάτων ή μίσθωση αυτών, εδαφών και λοιπών παγίων που διαθέτουν είτε οι παραγωγοί είτε τα ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη – πιλοτική δοκιμή των αποτελεσμάτων της πράξης.
- Ανθρωπομήρες προσωπικού (δύνανται να συμπεριλαμβάνει εργασία ερευνητή για την προσαρμογή ή τη δοκιμή της εφαρμογής), αλλά και των παραγωγών και άλλων φορέων που σχετίζονται με την πιλοτική λειτουργία και τις λοιπές δραστηριότητες που αφορούν στην υλοποίηση του έργου/επιχειρηματικού σχεδίου.
- Δαπάνες προώθησης των αποτελεσμάτων του επιχειρηματικού σχεδίου (όπως δημιουργία ιστοσελίδας, φυλλαδίων, διοργάνωση ημερίδων, έξοδα μετακίνησης, κόστος μεταφράσεων).
- Απόκτηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.
- Δημιουργία κοινών εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου των προϊόντων ή των πρώτων υλών, εξοπλισμός εξασφάλισης ποιότητας (π.χ. παγολεκάνες), συστήματα διανομής, επαγγελματικά αυτοκίνητα μεταφοράς α' ύλης κ.λπ.
- Δαπάνες σύστασης και οργάνωσης φορέα (μελέτη σκοπιμότητας, νομικά και λοιπά έξοδα, λογότυπο, αγορά επίπλων και εξοπλισμού γραφείου, εξοπλισμός για εκθέσεις κλπ).

5.2.2 Μη επιλέξιμες δαπάνες

Ως μη επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων για όλες τις κατηγορίες υποδράσεων είναι:

1. Μίσθωση κτιριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων, ανεξάρτητα από την πιθανή προηγούμενη χρήση τους.
2. Έργα απλής συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων, υπό την έννοια των μεμονωμένων επιδιορθώσεων που ανακύπτουν από τη λειτουργία της επιχείρησης και έργα συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού.
3. Προσωρινά έργα μη άμεσα συνδεδεμένα με την εκτέλεση της πράξης (πχ προσωρινό υπόστεγο για την φύλαξη υλικών, κ.λπ.).

4. Έργα οδοποιίας εκτός των ορίων του οικοπέδου/γηπέδου εγκατάστασης της μονάδας.
5. Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων.
6. Εξοπλισμός αναψυχής (όπως εξοπλισμός αναπαραγωγής ήχου και εικόνας κ.λπ.) εκτός αν η επιχείρηση διατηρεί ή δημιουργεί, επισκέψιμο για το κοινό και επιχειρηματίες, τμήμα.
7. Δαπάνες συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, ασφάλιστρα, κεφάλαιο κίνησης και δαπάνες αναλωσίμων υλικών.
8. Τα μεταχειρισμένα οχήματα και ο μεταχειρισμένος εξοπλισμός.
9. Οι δαπάνες για απλή αντικατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού, παρόμοιας κατηγορίας, μεγέθους ή δυναμικότητας, ακόμη και όταν γίνεται με εγκατάσταση καινούργιου, εφόσον ο εξοπλισμός που αντικαθίσταται δεν έχει αποσβεστεί.
10. Επενδυτικές δαπάνες των υποβαλλόμενων αιτήσεων στήριξης που χρηματοδοτούνται από άλλο επενδυτικό πρόγραμμα.
11. Παραγωγικές δαπάνες ή δαπάνες εξοπλισμού, με σκοπό τη συμμόρφωση με τα υποχρεωτικά Ενωσιακά πρότυπα.
12. Αιτούμενες δαπάνες, η υλοποίηση των οποίων δεν εγκρίθηκε κατά την έγκριση της αίτησης στήριξης.
13. Υπερβάσεις εγκεκριμένου κόστους εκτός από τις περιπτώσεις που έχουν γίνει αποδεκτές στο πλαίσιο αιτήματος τροποποίησης του δικαιούχου.
14. Δαπάνες αποξήλωσης και καθαίρεσης γενικότερα. Δαπάνες για τον καθαρισμό της αρχικής θέσης σε περιπτώσεις μετεγκατάστασης και κόστος αποξήλωσης και μεταφοράς του παλαιού εξοπλισμού ή μέρος αυτού στη νέα θέση.
15. Αμοιβές προσωπικού για την λειτουργία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης.
16. Στις περιπτώσεις ενισχύσεων που χορηγούνται δυνάμει του άρθρου 14 του Καν. 651/2014, προκειμένου να πληρείται η απαίτηση περί χαρακτήρα κινήτρου δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων που είναι υποχρεωτικά από την κείμενη νομοθεσία να διαθέτουν οι προς ενίσχυση επιχειρήσεις.
17. Ειδικά για τις Υποδράσεις 19.2.2.2 και 19.2.3.1: Οι μη επιλέξιμες δαπάνες, στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων στις εν λόγω Υποδράσεις του παρόντος Άρθρου, είναι:
  - Δαπάνες που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας σε τομείς όπου υπάρχει περιορισμός στην παραγωγή από την ΚΟΑ γεωργικών προϊόντων.
  - Δεν είναι επιλέξιμη η ίδρυση ελαιοτριβείων.
  - Η ίδρυση σφαγείου είναι επιλέξιμη μόνο σε νησιωτικές περιοχές και ετήσια δυναμικότητα μέχρι 400 τόνους κρέατος.
  - Η ίδρυση σφαγείων πουλερικών είναι επιλέξιμη μόνο σε ορεινές ή νησιωτικές περιοχές.

Ειδικές περιπτώσεις επιλεξιμοτήτων

Όσον αφορά στην υποδράση 19.2.2.3 ορίζεται το ποσό των είκοσι χιλιάδων ΕΥΡΩ (20.000 ΕΥΡΩ) ως μέγιστο όριο επιλέξιμων δαπανών σε περιπτώσεις δικαιούχων που υποβάλλουν πρόταση η οποία θα φορά αποκλειστικά δαπάνες προβολής της περιοχής (όπως ιστοσελίδα, συμμετοχή σε εκθέσεις κλπ) και δεν θα περιλαμβάνει κατασκευή ή βελτίωση κτιριακών υποδομών.

Όσον αφορά στις υποδράσεις 19.2.2.2, 19.2.3.1, και 19.2.3.4 θεωρείται επιλέξιμη η δαπάνη κατασκευής οικίσκου ή συγκεκριμένου χώρου για τις ανάγκες φύλαξης της πράξης μέχρι επιφάνειας είκοσι τετραγωνικών μέτρων (20 τ.μ.).

5.3 Ιδιοκτησιακό καθεστώς – Μίσθωση ακινήτων

Σε περίπτωση πράξεων που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε νέες ή υφιστάμενες υποδομές, απαιτούνται είτε αποδεικτικά ιδιοκτησίας στο όνομα του δικαιούχου είτε μακροχρόνια μίσθωση που να καλύπτει χρονική περίοδο, τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη επί του γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου, στις οποίες πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Σε περίπτωση εκσυγχρονισμού χωρίς επέμβαση στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου ή σε περίπτωση μικρών προσθηκών που συμπληρώνουν την λειτουργικότητα του κτιρίου οι οποίες σε κάθε περίπτωση αποτελούν λιγότερο από το 10% του αιτούμενου κόστους, εννέα (9) έτη.

Κατά την υποβολή της αίτησης στήριξης στο Τ.Π., γίνονται δεκτά προσύμφωνα μίσθωσης ή αγοράς γηπέδου ή του οικοπέδου ή/και του ακινήτου (όσον αφορά τα προσύμφωνα μίσθωσης και την αγορά ακινήτου, θα πρέπει να μην αποτελούν ανάληψη υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση έτσι ώστε να πληροίτε ο χαρακτήρας κινήτρου στην περίπτωση επενδύσεων που υλοποιούνται βάσει του Καν. ΕΕ 651/2014).

Οι παραπάνω χρονικές περίοδοι, υπολογίζονται από την ημερομηνία δημοσιοποίησης της πρόσκλησης, ανεξάρτητα από την ημερομηνία υπογραφής των σχετικών εγγράφων. Σε κάθε περίπτωση η ημερομηνία υπογραφής τους θα πρέπει να είναι πριν την υποβολή της αίτησης στήριξης.

Σε κάθε περίπτωση το γήπεδο ή το οικόπεδο ή το ακίνητο θα πρέπει να είναι ελεύθερο βαρών, εκτός της περίπτωσης που το βάρος έχει προκύψει από επιχειρηματικό δάνειο για την ίδια φύση επένδυσης ή θα προκύψει από επιχειρηματικό δάνειο για την υλοποίηση της πρότασης ή από δάνειο για την αντιμετώπιση φυσικής καταστροφής, από την οποία επλήγει η επιχείρηση.

Άρθρο 6

Δείκτες

Ο/η αιτών / ούσα έχει υποχρέωση συμπλήρωσης συγκεκριμένων δεικτών ανάλογα με την υποδράση που καταχωρεί αίτηση στήριξης. Οι δείκτες συμπληρώνονται με αριθμό ή με επιλεγμένο κείμενο.

Δείκτης εκρών	Περιγραφή Δείκτη	Περιγραφή Διάστασης / Δεδομένου Διάστασης	Δράσεις που αφορά
PPT	Τύπος Δικαιούχου	PPT1_MKO	ΟΛΕΣ
		PPT2_ΟΤΔ	
		PPT3_Δημόσιος Φορέας	
		PPT_MME	
		PPT5_Άλλο	
AdO-6B.F	Θέσεις εργασίας – Γυναίκες που δημιουργούνται – Συμπληρώνεται για όλες τις δράσεις	Αριθμός	ΟΛΕΣ
AdO-6B.M	Θέσεις εργασίας – Άνδρες που δημιουργούνται – Συμπληρώνεται για όλες τις δράσεις	Αριθμός	ΟΛΕΣ
AdO-6A.F	Θέσεις εργασίας – Γυναίκες που δημιουργούνται – Επανασυμπληρώνεται μόνο για τις δράσεις: 19.2.2.3, 19.2.2.6,	Αριθμός	19.2.2.3, 19.2.2.6, 19.2.3.3, 19.2.3.4,

	19.2.3.3, 19.2.3.4,		
AdO-6A.M	Θέσεις εργασίας – Άνδρες που δημιουργούνται – Επανασυμπληρώνεται μόνο για τις δράσεις: 19.2.2.3, 19.2.2.6, 19.2.3.3, 19.2.3.4	Αριθμός	19.2.2.3, 19.2.2.6, 19.2.3.3, 19.2.3.4,
O9	Αριθμός εκμεταλλεύσεων* που συμμετέχουν σε συστήματα στα οποία παρέχεται στήριξη	Αριθμός	

*Αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Μ Ε Ρ Ο Σ Β '

Άρθρο 7

Διαδικασίες υποβολής Αίτησης Στήριξης

Η Πρόσκληση δημοσιεύεται στους ιστοτόπους www.espa.gr και www.anhma.gr. Οι δυνητικοί δικαιούχοι μπορούν, μετά τη δημοσιοποίηση της σχετικής Πρόσκλησης, να υποβάλλουν Αιτήσεις Στήριξης σύμφωνα με τα Υποδείγματα που προσαρτώνται στο Παράρτημα Ι. Η Αίτηση Στήριξης υποβάλλεται ηλεκτρονικά στο Π.Σ.Κ.Ε. και σε φυσικό φάκελο στην Ο.Τ.Δ.

Η υποβολή της Αίτησης Στήριξης, ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του Πληροφορικού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.) (www.ependyseis.gr), προϋποθέτει να έχει προηγηθεί διαδικασία απόκτησης προσωπικών κωδικών πρόσβασης από τον/την δυνητικό/ή δικαιούχο. Συγκεκριμένα κάθε νέος χρήστης του (Π.Σ.Κ.Ε.) αφού συμπληρώσει τα στοιχεία του/της σε «φόρμα εγγραφής» καταχωρείται στο σύστημα και μέσω της αποστολής e-mail από το Π.Σ.Κ.Ε., του/της διαβιβάζονται οι κωδικοί πρόσβασης του. Απαραίτητα στοιχεία για την εγγραφή του/της είναι: Α.Φ.Μ.

Σε περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος διαθέτει κωδικό χρήστη στο Π.Σ.Κ.Ε. τότε μπορεί να κάνει χρήση του υπάρχοντος κωδικού για την υποβολή της πρότασης του.

Κατά την υποβολή της Αίτησης στήριξης στο Π.Σ.Κ.Ε. ο επενδυτής υποχρεούται σωρευτικά:

α) να συμπληρώσει, καταχωρώντας στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων τα σχετικά πεδία του σημείου «ΥΠΟΒΟΛΗ» του Π.Σ.Κ.Ε., όπως αυτά εμφανίζονται στο Παράρτημα Ι. Υπόδειγμα Ι_1,

β) να επισυνάψει πλήρως συμπληρωμένο το συνημμένο στο Παράρτημα Ι, Υπόδειγμα Ι_2 (Αίτηση Στήριξης Συμπληρωματικά Στοιχεία) σε PDF μορφή. Το Υπόδειγμα Ι_2 παρέχεται συνημμένο στην παρούσα πρόσκληση, αλλά μπορεί να αναζητηθεί και στους ιστότοπους www.espa.gr και www.anhma.gr.

γ) να επισυνάψει ηλεκτρονικά στο Π.Σ.Κ.Ε. τα φορολογικά έντυπα που προβλέπονται από την πρόσκληση σε μορφή PDF (Δικαιολογητικό Δ19: Για την τελευταία τριετία, Ε1, Ε9, Ε3, Ε5, Ε7, Εκκαθαριστικά Δ.Ο.Υ., Ισολογισμοί, Έναρξη ΔΟΥ / Κ.Α.Δ., Αναλυτικές Καταστάσεις ΙΚΑ, Μητρώο αγροτών για αγρότες). Επισημαίνεται ότι το Π.Σ.Κ.Ε. δέχεται μεμονωμένα αρχεία μεγέθους έως 10MB και υποβολή αρχείων συνολικού μεγέθους έως 50 MB ανά αίτηση στήριξης.

δ) Δεν επισυνάπτεται ηλεκτρονικά κανένα άλλο αρχείο στο Π.Σ.Κ.Ε..

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς στο Π.Σ.Κ.Ε., λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

Η υποβολή των αιτήσεων στήριξης στο Π.Σ.Κ.Ε., πραγματοποιείται κατά το διάστημα από 15/04/2019 και ώρα 13:00 έως 01/07/2019 και ώρα 15:00

Μετά την ηλεκτρονική υποβολή στο Π.Σ.Κ.Ε., οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν, εντός προθεσμίας 10 ημερολογιακών ημερών, και έως ώρα 15:00, να υποβάλουν ή να αποστείλουν στην Ο.Τ.Δ. αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης στήριξης, όπως παράγεται από το Π.Σ.Κ.Ε. μαζί με φυσικό φάκελο, ο οποίος θα είναι κλειστός και θα περιέχει όλα τα έντυπα του Παραρτήματος Ι, καθώς και τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης, όπως αυτά περιλαμβάνονται στον Πίνακα Δικαιολογητικών (Παράρτημα Ι, Υπόδειγμα Ι 5), καθώς και στο Παράρτημα ΙΙ, Υπόδειγμα ΙΙ 2, «Οδηγός

Επιλεξιμότητας επιλογής», στήλη «Δικαιολογητικά τεκμηρίωσης», τα οποία δύναται να εκπληρώνουν τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής της παρούσας πρόσκλησης.

Σε περίπτωση υποβολής του φυσικού φακέλου και των δικαιολογητικών ιδιοχείρως, αυτά θα πρωτοκολλούνται κατά την παραλαβή τους, ως εισερχόμενα έγγραφα στο πρωτόκολλο της Ο.Τ.Δ. Η ημερομηνία πρωτοκόλλησης αυτών θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Σε περίπτωση αποστολής, ως ημερομηνία υποβολής θεωρείται η ημερομηνία που αναγράφεται στη σφραγίδα αποστολής ταχυδρομείου (ΕΛΤΑ – συστημένη επιστολή) ή στο παραστατικό αποστολής της εταιρείας ταχυμεταφοράς, η οποία θα πρέπει να είναι ευδιάκριτη. Η απόδειξη αποστολής των ΕΛΤΑ ή της εταιρείας ταχυμεταφοράς θεωρείται αποδεικτικό στοιχείο εμπρόθεσμης υποβολής.

Σε περίπτωση είτε υποβολής ιδιοχείρως, είτε αποστολής (ταχυδρομικά ή με ταχυμεταφορά), ο φάκελος θα είναι σφραγισμένος και θα φέρει εξωτερικά την ακόλουθη ένδειξη:

1^η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
στο ΥΠΟΜΕΤΡΟ 19.2: «Στήριξη για την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο της στρατηγικής ΤΑΠΤοΚ»
(**πράξεων ιδιωτικού χαρακτήρα**)
του ΜΕΤΡΟΥ 19: «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων» (ΤΑΠΤοΚ) του Π.Α.Α.
2014-2020
στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος «Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων,
(ΤΑΠΤοΚ), LEADER/CLLD του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος (Π.Α.Α.) 2014 - 2020»
της Ομάδας Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.): ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.

ΦΑΚΕΛΟΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗ

«.....»

Επωνυμία επιχείρησης : .....

Α.Φ.Μ. : .....

ΚΩΔΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ : .....

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ : .....

Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης προσκόμισης φακέλου δικαιολογητικών το επενδυτικό σχέδιο θα απορριφθεί ως μη πλήρες.

Κατά την υποβολή του φυσικού φακέλου του δικαιούχου υποβάλλονται όλα τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση στήριξης στο πλαίσιο της υποβολής και με βάση αυτά θα γίνει η αξιολόγηση της αίτησης στήριξης.

Οι εν λόγω αιτήσεις στήριξης περιλαμβάνουν, τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- στοιχεία του αιτούντος.
- στοιχεία και φωτογραφική απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης του προτεινόμενου έργου, εκτός άυλων ενεργειών.

- μέγεθος επιχείρησης, μέσω υποδείγματος δήλωσης σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν την ιδιότητα ΜΜΕ μιας επιχείρησης, (Παράρτημα Ι Καν (ΕΕ) 651/2014).
- στοιχεία σώρευσης κρατικών ενισχύσεων, όπου απαιτείται.
- αναλυτική περιγραφή της προτεινόμενης πράξης.
- αναλυτικό προϋπολογισμό της προτεινόμενης πράξης.
- δικαιολογητικά που να αποδεικνύουν το «εύλογο κόστος» των αιτούμενων προς ενίσχυσης δαπανών.
- στοιχεία για τον υπολογισμό των κοινών και ειδικών δεικτών αξιολόγησης.
- ειδικές πληροφορίες ανάλογα με την υποδράση.
- τεκμηρίωση του είδους και του ύψους των δαπανών, ώστε να συνάδουν με τη φύση, τους στόχους και την λειτουργικότητα του επενδυτικού σχεδίου
- υπεύθυνη δήλωση δικαιούχου ότι θα διευκολύνει κάθε έλεγχο της Ο.Τ.Δ. και των αρμόδιων φορέων.

Η Ο.Τ.Δ. έχει την δυνατότητα να ζητήσει, εκτός περιπτώσεων αυτεπάγγελτης αναζήτησης δικαιολογητικών, σε πρωτότυπο ένα δικαιολογητικό για το οποίο, αμφιβάλει για την γνησιότητά του ή τα σχέδια σε ηλεκτρονική μορφή, στο αρχικό λογισμικό που παρήχθησαν.

Οι αιτούντες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, ακόμη και μετά την οριστική υποβολή της, μέχρι τρεις (3) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση.

Σε περίπτωση διόρθωσης η διαδικασία έχει ως εξής:

- 1) Υποβολή και οριστικοποίηση της αρχικής αίτησης στο Π.Σ.Κ.Ε.
- 2) Υποβολή φυσικού φακέλου στην Ο.Τ.Δ., με αριθμό πρωτοκόλλου παραλαβής από την Ο.Τ.Δ..
- 3) Αίτημα ηλεκτρονικά μέσω του Μενού «Helpdesk» της ΜΟΔ για αποοριστικοποίηση της αίτησης, από τον δικαιούχο, στο οποίο θα παραθέτει τους λόγους αποοριστικοποίησης, το Α.Φ.Μ. του και συνημμένα φωτοτυπία της ταυτότητας του.
- 4) Υποβολή και οριστικοποίηση της διορθωμένης αίτησης στο Π.Σ.Κ.Ε..
- 5) Υποβολή του διορθωμένου φυσικού φακέλου στην Ο.Τ.Δ., με αριθμό πρωτοκόλλου παραλαβής από την Ο.Τ.Δ.

Σε κάθε περίπτωση ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας λαμβάνεται η ημερομηνία της τελευταίας οριστικοποίησης.

Η Ο.Τ.Δ. διατηρεί και τους δύο φακέλους στο αρχείο της. Αξιολογεί τον διορθωμένο φάκελο.

Πέραν των ανωτέρω οι αιτούντες δύναται να ανακαλέσουν την αίτησης στήριξης μετά από σχετικό αίτημά τους, που προβλέπεται στην παρούσα πρόσκληση, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του Άρθρου 3 του Καν. 809/2014.

Σε περίπτωση ένταξης της πράξης ο δικαιούχος έχει δικαίωμα με σχετικό αίτημα στην Ο.Τ.Δ. να ανακαλέσει εν μέρει την αίτηση στήριξης, με αίτημα τροποποίησης της απόφασης ένταξης ή εν όλο

με αίτημα ανάκλησης ένταξης της πράξης, έτσι όπως περιγράφεται στο Άρθρο 11 της ΥΑ 13214/30-11-2017 (Β'4268) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Επιτρέπεται η κατάθεση μόνο μίας αίτησης στήριξης ανά ΑΦΜ **ανά υποδράση** στα πλαίσια της ίδιας πρόσκλησης ανά ΤΠ για όλη την περίοδο 2014 -2020.

Επιτρέπεται η συμμετοχή φυσικού ή νομικού προσώπου σε περισσότερες από μια αιτήσεις στήριξης στα πλαίσια της ίδιας Υποδράσης ανά Τ.Π., εφόσον τα ποσοστά συμμετοχής του στα Νομικά Πρόσωπα που καταθέτουν τις αιτήσεις στήριξης, δεν υπερβαίνουν αθροιστικά το 100% για όλη την περίοδο 2014 – 2020.

Επιτρέπεται η κατάθεση πέραν της μιας αίτησης στήριξης, ανά Α.Φ.Μ. για διαφορετικές Υποδράσεις, στην ίδια πρόσκληση ή μεταγενέστερη πρόσκληση του ίδιου Τ.Π.

Επισήμανση: δεν θεωρείται διαφορετική Υποδράση, η διαφοροποίηση μεταξύ Οριζόντιας εφαρμογής μιας Υποδράσης και εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους στο ίδιο Τ.Π. εφόσον το περιεχόμενο της Υποδράσης είναι το ίδιο (Άρθρο 3 ΚΥΑ 2635/13-09-2017, ΦΕΚ 3313/Β/20-09-2017).

Επιπλέον, σε περίπτωση που ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση, η Αίτηση Στήριξης απορρίπτεται στην τρέχουσα πρόκληση και δεν έχει δικαίωμα κατάθεσης Αίτησης Στήριξης σε προσκλήσεις του τρέχοντος και του επόμενου ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης για όλα τα Τ.Π. Για τις ανάγκες της διαδικασίας αυτής η Ο.Τ.Δ. που διαπιστώνει την δήλωση ψευδών στοιχείων σε μια αίτηση στήριξης, κοινοποιεί τα στοιχεία του δικαιούχου στην Ε.Υ.Ε. Π.Α.Α., η οποία με ευθύνη της ενημερώνει όλες τις Ο.Τ.Δ.

Με την υποβολή της Αίτησης Στήριξης, ο δυνητικός δικαιούχος αποδέχεται ότι τα στοιχεία του δημοσιοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 111 του Καν. (ΕΕ) 1306/2013, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://transpay.orekepe.gr>. Επιπλέον, αποδέχεται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι κείμενες διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 8

Αξιολόγηση των Αιτήσεων Στήριξης

8.1. Διοικητικός έλεγχος των Αιτήσεων Στήριξης

1. Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών δικαιούχων κατά το διοικητικό έλεγχο (αξιολόγηση) των Αιτήσεων Στήριξης και η επιλογή από την Ο.Τ.Δ. των αιτήσεων που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος.

2. Ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων στήριξης, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των προσφυγών, διενεργείται από εισηγητές που ορίζονται με απόφαση της Ε.Δ.Π. LEADER/CLLD. Οι

εισηγητές, υποβάλλουν την εισήγησή τους στην Ε.Δ.Π., η οποία καταλήγει με δικαίωμα τροποποιήσεων στην αξιολόγηση της πρότασης.

Οι εισηγητές δύναται να είναι:

- α. στελέχη της Ο.Τ.Δ.,
- β. άλλα στελέχη του φορέα που έχει συστήσει την Ο.Τ.Δ.,
- γ. υπάλληλοι άλλων φορέων του Δημοσίου ή και ανεξάρτητοι αξιολογητές. Στην περίπτωση ανεξάρτητων εισηγητών, η επιλογή τους γίνεται υποχρεωτικά, μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που διενεργεί η Ο.Τ.Δ.

Σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται ότι άτομα που έχουν λειτουργήσει ως εισηγητές αξιολόγησης της αίτησης στήριξης δε συμμετέχουν στη διαδικασία εξέτασης προσφυγής που αφορά τη συγκεκριμένη αίτηση.

Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που μετέχουν στη παραπάνω διαδικασία, δεν συντρέχουν λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.

Επίσης, στις περιπτώσεις όπου ο φορέας που έχει συστήσει την Ο.Τ.Δ. είναι ο δικαιούχος της στήριξης, οι διοικητικοί έλεγχοι διενεργούνται από πρόσωπα ανεξάρτητα από την εν λόγω Ο.Τ.Δ.

3. Στον διοικητικό έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 48, παρ. 2 του Καν (ΕΕ) 809/2014, περιλαμβάνεται επαλήθευση των παρακάτω σημείων:

- α) της εμπρόθεσμης υποβολής της Αίτησης Στήριξης και της πληρότητας αυτής,
- β) των Κριτηρίων Επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων που συνδέονται με την ενέργεια για την οποία ζητείται Στήριξη,
- γ) της συμμόρφωσης με τα Κριτήρια Επιλογής,
- δ) του εύλογου χαρακτήρα των υποβληθεισών δαπανών του άρθρου 67 παράγραφος 1 στοιχείο (α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, εξαιρουμένων των συνεισφορών σε είδος και του κόστους απόσβεσης.

4. Επιπροσθέτως των ανωτέρω εξετάζεται ο ολοκληρωμένος και λειτουργικός χαρακτήρα της υπό ένταξης πράξης. Πράξεις των οποίων το φυσικό αντικείμενο δεν συνιστά ολοκληρωμένο ή/και λειτουργικό χαρακτήρα δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση.

5. Στη συνέχεια γίνεται η αξιολόγηση όλων των Αιτήσεων Στήριξης και βαθμολόγηση όλων των Κριτηρίων Επιλογής και προσδιορίζεται ο συνολικός εγκρινόμενος προϋπολογισμός και το ισχύον ποσοστό στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη και το «εύλογο κόστος» των προτεινόμενων δαπανών.

Σε κάθε περίπτωση ο ανωτέρω περιγραφόμενος διοικητικός έλεγχος και η βαθμολόγηση όλων των Κριτηρίων Επιλογής διενεργείται πλήρως για κάθε Αίτηση Στήριξης ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα οποιουδήποτε σταδίου.

Κατά την αξιολόγηση η Ο.Τ.Δ. δύναται να ζητήσει, την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων, τα οποία υποβάλλονται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών.

Συμπληρωματικά στοιχεία είναι αυτά τα οποία, διορθώνουν προφανή σφάλματα της Αίτησης ή των δικαιολογητικών που προβλέπονταν στην πρόσκληση και εκδόθηκαν πριν την υποβολή της Αίτησης Στήριξης.

Οι διευκρινίσεις είναι στοιχεία που ζητούνται με σκοπό την αποσαφήνιση των υποβληθέντων στοιχείων και την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της Αίτησης Στήριξης.

Σε κάθε περίπτωση τα παραπάνω υποβάλλονται στην Ο.Τ.Δ. και συμπληρώνουν τον φάκελο της αίτησης στήριξης.

6. Με βάση τα παραπάνω, η Ο.Τ.Δ. συντάσσει Πίνακα Αποτελεσμάτων, που περιλαμβάνει: τις παραδεκτές (εκείνες που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας) και η βαθμολογία τους υπερβαίνει την ελάχιστη βαθμολογία, (η οποία ορίζεται στο 40 για το σύνολο των προκηρυσσόμενων υποδράσεων) και τις μη παραδεκτές (εκείνες που δεν πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας) αιτήσεις στήριξης και, οι οποίες κατατάσσονται ενιαία ανά Υποδράση και με φθίνουσα βαθμολογική σειρά, με την ένδειξη «παραδεκτή» ή «μη παραδεκτή».

Πιο αναλυτικά στον Πίνακα Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται:

- α) οι Αιτήσεις που κρίνονται παραδεκτές προς στήριξη, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης δεν υπερβαίνει αθροιστικά τον αντίστοιχο της Πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη του ελαχίστου ορίου που έχει τεθεί στην πρόσκληση για τη συγκεκριμένη υποδράση.
- β) οι αιτήσεις οι οποίες, κρίνονται μεν παραδεκτές, των οποίων ο συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης υπερβαίνει αθροιστικά, τον αντίστοιχο της πρόσκλησης και των οποίων η βαθμολογία είναι μεγαλύτερη του ελαχίστου ορίου (40) που έχει τεθεί στην πρόσκληση για τη συγκεκριμένη υποδράση, **αλλά** λόγω εξάντλησης της διατιθέμενης δημόσιας δαπάνης της πρόσκλησης στη συγκεκριμένη υποδράση δεν εντάσσονται,
- γ) οι Αιτήσεις που κρίνονται «μη παραδεκτές» προς στήριξη και οι λόγοι απόρριψής τους.
- δ) το οικονομικό αντικείμενο και η βαθμολογία των όλων Αιτήσεων Στήριξης, έτσι όπως διαμορφώθηκε από το διοικητικό έλεγχο.

7. Η διαδικασία αξιολόγησης αναλυτικά έχει ως εξής:

- α) Οι εισηγητές αξιολόγησης ορίζονται από την Ε.Δ.Π. της Ο.Τ.Δ. και είναι κατάλληλων ειδικοτήτων αναφορικά με το είδος της εκάστοτε αξιολογούμενης πράξης. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης είναι δυνατή η χρήση εμπειρογνομόνων.
- β) Ο συντονιστής της Ο.Τ.Δ. χρεώνει στους εισηγητές αξιολόγησης φακέλους Αίτησης Στήριξης προς αξιολόγηση.
- γ) Ο εισηγητής συντάσσει την εισήγησή του.
- δ) Η Ο.Τ.Δ. ελέγχει το καθεστώς de minimis μέσω της υποβαλλόμενης Υπεύθυνης Δήλωσης καθώς και μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων www.sorefsis.gr/soreusis/.
- ε) Η Ε.Δ.Π. λαμβάνοντας υπόψη τη εισήγηση αξιολόγησης ολοκληρώνει την αξιολόγηση

Οι εισηγήσεις υποβάλλονται στην Ε.Δ.Π. για έγκριση και ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης και τη σύνταξη Προσωρινού Πίνακα Αποτελεσμάτων. Σε περίπτωση που η γνώμη της Ε.Δ.Π. αποκλίνει από αυτή των εισηγητών κατόπιν κατάλληλης τεκμηρίωσης, διαμορφώνεται ανάλογα ο

Προσωρινός Πίνακας Αποτελεσμάτων και αποστέλλεται στη Διαχειριστική της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης από την Ε.Δ.Π., αποτυπώνονται στο Π.Σ.Κ.Ε. στο οποίο αναρτώνται οι εισηγήσεις των εισηγητών αξιολόγησης και η αξιολόγηση της Ε.Δ.Π. σε ξεχωριστά έγγραφα.

8. Οι δαπάνες, ως προς το εύλογο του κόστους τους, αξιολογούνται με χρήση κατάλληλου συστήματος αξιολόγησης, όπως δαπάνες αναφοράς (αρχείο Πίνακας τιμών Μονάδας ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. Ο.Τ.Δ.), σύγκριση των διαφόρων προσφορών ή διασταυρωτικός έλεγχος προσφορών ομοειδών προϊόντων άλλων πράξεων ή με τη χρήση διαδικτύου, από τους εισηγητές της αξιολόγησης.

Επίσης, η Ο.Τ.Δ. οφείλει επιπλέον να λαμβάνει υπόψη της και τους επίσημους τιμοκαταλόγους των προμηθευτών καθώς και με διαθέσιμες σχετικές μελέτες προσδιορισμού του εύλογου κόστους που έχουν καταρτιστεί για τον σκοπό αυτό και έχουν υποστηρίξει βάσεις δεδομένων τιμών αναφοράς μηχανολογικού εξοπλισμού και κτιριακών υποδομών, εφόσον αυτές είναι διαθέσιμες και επικαιροποιημένες.

Για τον υπολογισμό του εύλογου κόστους, ο υποψήφιος προσκομίζει οικονομικές προσφορές για λοιπές δαπάνες πλην κτιριακών υποδομών. Εφόσον το μοναδιαίο ανά τεμάχιο κόστος αυτών υπερβαίνει, σε αξία τα 1.000€, ή τα 5.000€ συνολικού ποσού ανά είδος, απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές για το εν λόγω τεμάχιο, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον μία (1). Οι συγκρίσιμες προσφορές αφορούν ομοειδή και εφάμιλλα προϊόντα.

Η Ο.Τ.Δ. καλείται να αξιολογήσει τόσο τις οικονομικές παραμέτρους των προσφορών, όσο και τις ποιοτικές. Έτσι είναι δυνατό να γίνει δεκτή μια προσφορά η οποία δεν είναι η πιο συμφέρουσα οικονομικά, αρκεί ο δικαιούχος να τεκμηριώνει και η Ο.Τ.Δ. να αποδέχεται, την μοναδικότητα ή την υψηλή ποιότητα ή τις ειδικές προδιαγραφές που προσφέρει το προμηθευόμενο προϊόν.

Όσον αφορά στις δαπάνες που αφορούν κτιριακές υποδομές ο έλεγχος του «εύλογου κόστους» θα πραγματοποιείται μέσω σχετικού εγκεκριμένου Πίνακα Τιμών Μονάδος. Ο Πίνακας της ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. επισυνάπτεται στην παρούσα Πρόσκληση, και έχει εγκριθεί από την Ε.Υ.Δ. (ΕΠ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στο πλαίσιο έγκρισης της παρούσας Πρόσκλησης και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτής.

Επισημάνσεις - Οδηγίες:

Μετά την ολοκλήρωση της κατάθεσης και του φυσικού φακέλου των αιτήσεων στήριξης στην Ο.Τ.Δ., ο συντονιστής ορίζει στελέχη της Ο.Τ.Δ. προκειμένου να πραγματοποιήσουν επιτόπια επίσκεψη στον προτεινόμενο χώρο υλοποίησης όλων των πράξεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η υφιστάμενη κατάσταση. Τα αποτελέσματα της επιτόπιας επίσκεψης αποτυπώνονται σε έκθεση αυτοψίας (Παράρτημα ΙΙ, Υπόδειγμα ΙΙ_5), η οποία συνοδεύεται από φωτογραφική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης. Η έκθεση αυτοψίας συνοδεύει, την εισήγηση αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης προς την Ε.Δ.Π.. Εξαιρούνται της διαδικασίας οι άυλες ενέργειες.

Σε περίπτωση που ένας δικαιούχος επιθυμεί την έναρξη της υλοποίησης της πράξης, αμέσως μετά την οριστικοποίηση της αίτησής του, τότε ο Δικαιούχος το γνωστοποιεί εγγράφως στην Ο.Τ.Δ. και η Ο.Τ.Δ. κατά προτεραιότητα πραγματοποιεί επιτόπια επίσκεψη για την διαπίστωση της υφιστάμενης κατάστασης.

8.2 Δειγματοληπτικός διοικητικός έλεγχος – Πίνακας αποτελεσμάτων

α) Η Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας διενεργεί δειγματοληπτικό Διοικητικό Έλεγχο μετά και την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης από την Ε.Δ.Π..

Ο δειγματοληπτικός διοικητικός έλεγχος της αξιολόγησης από την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, διενεργείται στο Π.Σ.Κ.Ε. Ο δειγματοληπτικός Διοικητικός Έλεγχος διενεργείται τουλάχιστον στο 5% του αριθμού των Αιτήσεων Στήριξης της εκάστοτε πρόσκλησης.

Σε περίπτωση που ο φορέας που έχει συστήσει την Ο.Τ.Δ., είτε φορείς μέλη της Ο.Τ.Δ., είτε φορείς μέλη του Δ.Σ. του φορέα που έχει συστήσει την Ο.Τ.Δ., είτε φορείς μέλη της ΕΔΠ είναι αιτούντες, τότε οι αιτήσεις τους τίθεται αυτομάτως στον δειγματοληπτικό έλεγχο από την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, πέραν του δείγματος του 5%.

Σε περίπτωση που ο δειγματοληπτικός διοικητικός έλεγχος έχει ευρήματα, η Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αυξάνει το δείγμα στο 10%, του αριθμού των αιτήσεων στήριξης.

Σε περίπτωση που ο δειγματοληπτικός διοικητικός έλεγχος έχει ευρήματα που τεκμηριώνουν συστηματικό λάθος, η Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας καλεί την Ο.Τ.Δ. να επαναξιολογήσει όλες τις αιτήσεις στήριξης και η διαδικασία επαναλαμβάνεται από την αρχή.

β) Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας δειγματοληπτικού ελέγχου από την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, δημοσιοποιείται ο Πίνακας Αποτελεσμάτων ο οποίος συνοδεύεται από σαφείς πληροφορίες για την πρόσβαση των αιτούντων στο αναλυτικό αποτέλεσμα του διοικητικού ελέγχου, όπως αυτό απεικονίζεται στο Π.Σ.Κ.Ε., για τη δυνατότητα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής, τον τρόπο, τον τόπο και τις προθεσμίες υποβολής της εν λόγω προσφυγής.

Ο Πίνακας Αποτελεσμάτων δημοσιοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο για την ενημέρωση των αιτούντων. Επιπλέον, η Ο.Τ.Δ. ενημερώνει και ατομικά τον κάθε αιτούντα για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης, με απόδειξη παραλαβής, αναφέροντας το δικαίωμα κάθε δικαιούχου για την υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής και ότι ο εν λόγω Πίνακας Αποτελεσμάτων θεωρείται προσωρινός και η οριστικοποίησή του θα προέλθει μετά την εξέταση των τυχόν υποβληθεισών προσφυγών, λαμβανομένου υπόψη της οριστικοποίησης της βαθμολογικής ακολουθίας των δικαιούχων και τη διαθεσιμότητα των οικονομικών πόρων ανά υπο-δράση.

Άρθρο 9

Ενδικοφανής προσφυγή

9.1. Συστήνεται Επιτροπή Ενδικοφανών Προσφυγών με απόφαση της Ε.Δ.Π. Η διαδικασία ενστάσεων ακολουθεί το άρθρο 43 παρ. 7 της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 Υπουργικής Απόφασης των «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 81986/ΕΥΘΥ/712/31.07.2015 (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015) Υπουργικής Απόφασης για τους Εθνικούς Κανόνες Επιλεξιμότητας Δαπανών για τα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2014-2020» (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.2016), όπως ισχύει κάθε φορά.

Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που μετέχουν στη παραπάνω διαδικασία, δεν συντρέχουν λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων, μέσω υποβολής κατάλληλης δήλωσης.

9.2 Ο δικαιούχος κάνοντας χρήση της ιστοσελίδας του Π.Σ.Κ.Ε. (www.ependyseis.gr) υποβάλλει την προσφυγή του /της επί των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης με την ανάλογη τεκμηρίωση εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία γνωστοποίησης τους.

Ο δικαιούχος οριστικοποιεί την προσφυγή του στο Π.Σ.Κ.Ε. και το εκτυπωμένο αποδεικτικό κατάθεσης αποστέλλεται μαζί με δικαιολογητικά (όπου απαιτούνται), στην Ο.Τ.Δ. Η προσφυγή εξετάζεται από την Επιτροπή Προσφυγών εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία λήξης των προσφυγών και η οποία θα ορισθεί σύμφωνα με Απόφαση της Ε.Δ.Π. Τα μέλη της Επιτροπής Ενδικοφανών Προσφυγών δεν μπορεί να είναι και αξιολογητές των αιτήσεων στήριξης.

Τα αποτελέσματα της εξέτασης των προσφυγών, αποτυπώνονται στο Π.Σ.Κ.Ε.

Επιπλέον, η Ο.Τ.Δ. ενημερώνει και ατομικά όλους τους αιτούντες προσφυγών για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτών, με απόδειξη παραλαβής.

9.3 Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης των προσφυγών, συντάσσεται ο Πίνακας Κατάταξης της αρχικής αξιολόγησης συμπεριλαμβανομένων και των προτάσεων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο των προσφυγών θετικά και εγκρίνεται με απόφαση της Ε.Δ.Π., η οποία δεν μπορεί να αποκλίνει από αυτή της Επιτροπής Ενδικοφανών Προσφυγών, με τις τελικά επιλεγμένες Αιτήσεις Στήριξης.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας των Ενδικοφανών Προσφυγών δημοσιοποιείται, με κάθε πρόσφορο μέσο, ο πίνακας κατάταξης.

9.4 Όλες οι αιτήσεις στήριξης και τα αποτελέσματα των Διοικητικών Ελέγχων μεταφέρονται στο Ο.Π.Σ.Α.Α. με κατάλληλη υπηρεσία διαδικτύου που παρέχεται από το τελευταίο.

Άρθρο 10

Υπερδέσμευση ΤΠ

Η ΕΔΠ δύναται με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης και της εξέτασης των ενδικοφανών προσφυγών, με απόφαση της να εγκρίνει αιτήσεις στήριξης, μιας ή περισσότερων υποδράσεων, κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας (και μεγαλύτερη της ελάχιστης τεθείσας από την ΟΤΔ βαθμολογίας, η οποία για το σύνολο των προκηρυσσόμενων υποδράσεων ανέρχεται στο 40), πέραν του προϋπολογισμού της συγκεκριμένης υποδράσης, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις:

- α) είτε κατόπιν απόφασής της, για υπερδέσμευση της τρέχουσας πρόσκλησης, μέχρι το 110% του προϋπολογισμού του ΤΠ.
- β) είτε κατόπιν απόφασής της από ανακατανομή πόρων εντός θεματικών κατευθύνσεων του ΤΠ, χωρίς αύξηση του προϋπολογισμού της πρόσκλησης.
- γ) είτε από ανακατανομή πόρων μεταξύ θεματικών κατευθύνσεων του ΤΠ, χωρίς αύξηση του προϋπολογισμού της πρόσκλησης.
- δ) είτε από υπερδέσμευση της τρέχουσας πρόσκλησης, πέραν το 110% του προϋπολογισμού του ΤΠ.

Στην περίπτωση (γ) θα πρέπει να έχει προηγηθεί και εγκριθεί σχετικό αίτημα, με σύμφωνη γνώμη της ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020, από την ΕΥΔ (ΕΠ) της οικείας Περιφέρειας.

Στην περίπτωση (δ) θα πρέπει η ΟΤΔ να αιτηθεί υπερδέσμευση πόρων από την ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020. Η ΕΥΕ ΠΑΑ 2014-2020 αποφασίζει σε συνεργασία με την ΕΥΔ ΠΑΑ 2014-2020 για την έγκριση ή όχι του σχετικού αιτήματος.

Σε περιπτώσεις ισοβαθμούντων δυνητικών δικαιούχων, εντάσσονται όλοι εφόσον επαρκεί ο προϋπολογισμός της υποδράσης. Σε αντίθετη περίπτωση δεν εντάσσεται κανείς από τους ισοβαθμούντες.

Άρθρο 11

Ένταξη πράξεων

1. Για τις αιτήσεις που επιλέχθηκαν προς στήριξη από την Ο.Τ.Δ. και μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας ενδικοφανών προσφυγών, η Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, εκδίδει Απόφαση Ένταξης Πράξεων, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 66 του Ν. 4314/2014, με την οποία κάθε Αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη του Π.Α.Α. 2014 – 2020 κατά την έννοια του άρθρου 2.(9) Καν. (ΕΕ) 1303/2013.

Η έκδοση του σχεδίου Απόφασης Ένταξης δύναται να πραγματοποιείται στο Ο.Π.Σ.Α.Α. με ευθύνη της Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και με βάση τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις σχετικές αιτήσεις και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτών.

2. Κάθε Απόφαση Ένταξης, περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον: τον τίτλο της πράξης, τον Κωδικό Ο.Π.Σ.Α.Α. της πράξης, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και την περίοδο επιλεξιμότητας της πράξης, τους όρους χρηματοδότησης, το χρηματοδοτικό σχήμα της πράξης, γενικές διατάξεις και το Τ.Δ.Π. του Ο.Π.Σ.Α.Α.

3. Μεταξύ του δικαιούχου και της Ο.Τ.Δ. υπογράφεται σύμβαση η οποία περιλαμβάνει αναλυτικά όλους τους όρους που διέπουν την υλοποίηση της ενταγμένης πράξης.

4. Αναφορικά με το αναλυτικό φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της κάθε πράξης η Απόφαση παραπέμπει στην Αίτηση Στήριξης, όπως αυτή έχει υποβληθεί από το δικαιούχο στο Π.Σ.Κ.Ε. και διαμορφωθεί κατά το Διοικητικό Έλεγχο της.

5. Ο τελικός διατάκτης της απόφασης είναι ο οικείος Περιφερειάρχης.

Η Απόφαση Ένταξης δύναται να περιλαμβάνει μία ή περισσότερες πράξεις ανά πρόσκληση. Η Απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» από την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και στην ιστοσελίδα του Π.Α.Α. και κοινοποιείται στην αρμόδια Ο.Τ.Δ. Η Ο.Τ.Δ. την αποστέλλει ταχυδρομικά με απόδειξη παραλαβής και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε κάθε δικαιούχο στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

6. Η Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, συσχετίζει στο Ο.Π.Σ.Α.Α. την Απόφαση Ένταξης με την πράξη ή τις πράξεις που περιλαμβάνονται σε αυτή και για κάθε πράξη που εντάσσεται, παράγεται αυτόματα από το Ο.Π.Σ.Α.Α. σχετικό Τ.Δ.Π.

Άρθρο 12

Ανάκληση Ένταξης Πράξης

Είναι δυνατό να αρθεί η Απόφαση Ένταξης μιας πράξης από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης λόγω τεκμηριωμένων αδυναμιών εκτέλεσής της ή μη τήρησης των όρων της σχετικής Απόφασης Ένταξης Πράξης. Διασφαλίζεται επίσης το δικαίωμα των δικαιούχων να αποσύρουν, ανά πάσα στιγμή την αίτηση στήριξης που έχουν υποβάλει, χωρίς να παραβιάζεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων.

Η διαπίστωση της ανάγκης ανάκλησης της Ένταξης Πράξης μπορεί να προκύψει:

1. Με την υποβολή αιτήματος από το δικαιούχο στο Π.Σ.Κ.Ε., σε εφαρμογή του άρθρου 3 Καν (ΕΕ) 809/2014, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της.
2. Μετά από διαπιστωμένη απάτη, βάση απόφασης αρμόδιας δικαστικής αρχής.
3. Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις/εμπλοκές σε σχέση με την προγραμματισθείσα πρόοδο ή τους όρους ένταξής της. Ενδεικτικά και κατά περίπτωση Δράσης/Υποδράσης, η διαδικασία δύναται να ενεργοποιείται εφόσον επιβάλλεται κατόπιν ελέγχων εθνικών ή ευρωπαϊκών ελεγκτικών οργάνων ή όταν διαπιστώνεται:
  - α. η παρέλευση του χρόνου υλοποίησης της πράξης, χωρίς έγκριση σχετικής παράτασης
  - β. μη αποδεκτή απόκλιση του φυσικού αντικειμένου
  - γ. καθολική αδυναμία πιστοποίησης του οικονομικού αντικειμένου και της επιλεξιμότητας του με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης
  - δ. άλλη παράβαση του εθνικού ή κοινοτικού θεσμικού πλαισίου η οποία διενεργείται από τον δικαιούχο δόλια και δεν επιδέχεται θεραπεία.

Εφόσον, η διαπίστωση της ανάγκης ανάκλησης γίνεται από την Ο.Τ.Δ., η τελευταία με απόφαση της Ε.Δ.Π. εισηγείται στην Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας την ανάκληση της Ένταξης της εν λόγω Πράξης από το Π.Α.Α. 2014-2020.

Στις περιπτώσεις που απαιτείται, η Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κατόπιν εισήγησης της Ο.Τ.Δ., θέτει την Πράξη σε καθεστώς επιτήρησης με αποστολή προειδοποιητικής επιστολής στο δικαιούχο της Πράξης, με απόδειξη παραλαβής, στην οποία προσδιορίζονται οι αποκλίσεις και καθορίζονται διορθωτικά μέτρα και περίοδος συμμόρφωσης του δικαιούχου.

Μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος συμμόρφωσης του δικαιούχου χωρίς αυτός να έχει προβεί στα συσταθέντα διορθωτικά μέτρα, η Πράξη ανακαλείται με ευθύνη της Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Στην περίπτωση που για την συγκεκριμένη Πράξη, η οποία ανακαλείται, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε γίνεται ανάκτηση του ποσού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 Καν (ΕΕ) 640/2014.

Άρθρο 13

Τροποποίηση Τεχνικών Δελτίων Πράξεων

Αιτήματα τροποποίησης υποβάλλονται από τους δικαιούχους ηλεκτρονικά στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), καταχωρώντας τα σχετικά πεδία του σημείου «ΑΙΤΗΜΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ» του Π.Σ.Κ.Ε.. Ο δικαιούχος επισυνάπτει στο Π.Σ.Κ.Ε. έντυπο αιτήματος τροποποίησης, το οποίο παρέχεται από την Δ.Α./ΕΦ στον ιστότοπο της Ο.Τ.Δ. (www.anhima.gr) αλλά και μέσω του Π.Σ.Κ.Ε., το οποίο ο δικαιούχος αναπαράγει/κατεβάζει, το συμπληρώνει κατάλληλα και το επισυνάπτει στο Π.Σ.Κ.Ε. σε pdf μορφή. Ο δικαιούχος υποχρεούται, εντός πέντε εργάσιμων ημερών, να αποστείλει στην Ο.Τ.Δ. σε φυσική μορφή το αποδεικτικό κατάθεσης της αίτησης τροποποίησης καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά προκειμένου να τεκμηριώσει το αίτημα του.

Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της πράξης μπορεί να προκύψει:

1. Με την υποβολή αιτήματος τροποποίησης στοιχείων της πράξης από το δικαιούχο προς την Ο.Τ.Δ. Στο αίτημα θα πρέπει να αναφέρονται τα σημεία τροποποίησης και να τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι τροποποίησης στοιχείων της Πράξης. Στο αίτημα επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν το αίτημα. Αντίστοιχο αίτημα υποβάλλεται και για τις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καν. 640/2014.
2. Κατά τη διαδικασία παρακολούθησης, της πορείας υλοποίησης της πράξης, στην περίπτωση που διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις κατά την υλοποίηση της πράξης (λόγω διαχειριστικών προβλημάτων, εμπλοκών στην εκτέλεση της πράξης κα.)

Οι τροποποιήσεις των πράξεων μπορούν να αφορούν:

1. τροποποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης
2. παράταση του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της πράξης
3. αλλαγή στοιχείων του Δικαιούχου (της νομικής μορφής, της επωνυμίας της επιχείρησης, της μετοχικής σύνθεσης κλπ.)
4. μεταφορές ποσών μεταξύ «Κατηγοριών δαπανών».
5. διόρθωση προφανών σφαλμάτων (Άρθρο 4 Καν (ΕΕ) 809/2014).

Με την ολοκλήρωση της υποβολής αιτήματος τροποποίησης της Πράξης από το δικαιούχο και τη διαπίστωση της ανάγκης αλλαγής στοιχείων της πράξης, η αρμόδια Ο.Τ.Δ. εξετάζει τις διαφοροποιήσεις ιδίως ως προς την σύνδεσή τους με τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας και Επιλογής.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις ένταξης της πράξης και να μην αλλοιώνεται το αποτέλεσμα της αξιολόγησής της σε βαθμό που να καθιστά την πράξη μη εντάξιμη. Επιπλέον, οι σχετικές μεταβολές δεν πρέπει να συνιστούν σημαντική τροποποίηση της πράξης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 71, παρ. 1 του Καν (ΕΕ) 1303/2013:

1. παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής του Τ.Π..
2. αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα.
3. ουσιαστική μεταβολή της πράξης, που επηρεάζει τη φύση της, τους στόχους της ή την εφαρμογή των όρων ένταξης που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους της πράξης.

Ο δικαιούχος έχει ως υποχρέωση να κάνει αναλυτική περιγραφή στα ποσά, και στους λόγους τροποποίησης, οι οποίοι πρέπει να συνάδουν με την φύση του έργου και την προστιθέμενη αξία τους. Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης, η Ο.Τ.Δ. εγκρίνει ή απορρίπτει με απόφαση της Ε.Δ.Π. το σχετικό αίτημα. Σε περίπτωση απόρριψης ενημερώνει εγγράφως το δικαιούχο.

Σε περίπτωση έγκρισης, η Ο.Τ.Δ. αποστέλλει το σχετικό αίτημα τροποποίησης της πράξης του δικαιούχου, μαζί με την εγκριτική απόφαση της Ε.Δ.Π., στην Ε.Υ.Δ. (ΕΠ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ώστε να προβεί σε τροποποίηση του Τ.Δ.Π. με σχετική απόφαση του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας.

Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» από την ΕΥΔ (ΕΠ) της οικείας Περιφέρειας και κοινοποιείται στην αρμόδια ΟΤΔ. Η ΟΤΔ την αποστέλλει ταχυδρομικά με απόδειξη παραλαβής και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε κάθε δικαιούχο στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Η Ο.Τ.Δ. αφού ολοκληρώσει την διαδικασία τροποποίησης της πράξης στο Π.Σ.Κ.Ε., μεταφέρει τα στοιχεία της τροποποίησης στο Ο.Π.Σ.Α.Α.

Τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας που δεν επηρεάζουν τα στοιχεία της πράξης π.χ. αντικατάσταση υλικού κατασκευής, επουσιώδεις αλλαγές εξοπλισμού, τροποποίηση κωδικών ή εργασιών, κλπ και μεταφορές ποσών εντός «Κατηγοριών Δαπανών», δύναται να γίνονται για λόγους απλοποίησης με ευθύνη της Ο.Τ.Δ. και χωρίς προηγούμενη έγκριση της Ε.Δ.Π., η οποία θα ενημερωθεί αναλυτικά για όλα τα σχετικά αιτήματα σε επόμενη συνεδρίαση της.

Η τροποποίηση του Τ.Δ.Π. προηγείται του αιτήματος πληρωμής, εφόσον το αίτημα πληρωμής σχετίζεται με την τροποποίηση.

Το πλήθος των τροποποιήσεων των Πράξεων, που αιτείται ο δικαιούχος, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις πέντε (5), κατά την διάρκεια του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης.

Άρθρο 14

Τροποποίηση Απόφασης Ένταξης

Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της Απόφασης Ένταξης μπορεί να προκύψει από τα ακόλουθα:

1. αλλαγή στοιχείων του Δικαιούχου,
2. οριζόντιες παρατάσεις της προθεσμίας ολοκλήρωσης των πράξεων,
3. μείωση του συνολικού προϋπολογισμού της πράξης ή των πράξεων που περιλαμβάνονται σε μια απόφαση ένταξης σε ποσοστό άνω του 20%,
4. ολοκλήρωση της πράξης, σε περίπτωση που ο τελικός προϋπολογισμός, διαφοροποιείται από τον αρχικά ενταγμένο

Η τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης εκδίδεται από τον Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας. Η απόφαση αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» από την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και κοινοποιείται στην Ο.Τ.Δ. Η Ο.Τ.Δ. την αποστέλλει ταχυδρομικά με απόδειξη παραλαβής και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο σε κάθε δικαιούχο στις διευθύνσεις που έχουν δηλωθεί κατά την αίτηση στήριξης.

Μ Ε Ρ Ο Σ Γ '

Άρθρο 15

Προκαταβολή στο Δικαιούχο

1. Οι δικαιούχοι μετά την ένταξη της πράξης τους, έχουν δικαίωμα να αιτηθούν στην Ο.Τ.Δ., τη χορήγηση προκαταβολής.

Το συνολικό ύψος της προκαταβολής ή των προκαταβολών μπορεί να ανέλθει μέχρι 50% της δημόσιας δαπάνης που συνδέεται με την πράξη.

2. Η καταβολή της προκαταβολής ή των προκαταβολών, υπόκειται στη σύσταση τραπεζικής εγγύησης ή ισοδύναμης εγγύησης που αντιστοιχεί στο 100% του ποσού της προκαταβολής. Η εγγύηση συστήνεται προς τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και είναι αορίστου χρόνου. Στο αίτημα πληρωμής, που έπεται της προκαταβολής, θα πρέπει να γίνει ολική απόσβεση της προκαταβολής.

3. Στην περίπτωση Κρατικών Ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014, σε περίπτωση χορήγησης προκαταβολής και προκειμένου να μην υπάρξει υπέρβαση της έντασης της ενίσχυσης, οι καταβολές των ενισχύσεων και οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (με βάση το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης). Ο υπολογισμός αυτός πραγματοποιείται πριν την τελική δόση – αποπληρωμή του έργου.

4. Η προκαταβολή πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και να δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής, και όχι μετεγενέστερα της 30ης Ιουνίου 2023.

Άρθρο 16

Αίτηση πληρωμής/προκαταβολής Δικαιούχου

Οι πληρωμές των έργων γίνονται τμηματικά, με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί.

Η υποβολή των αιτήσεων πληρωμής/προκαταβολής πραγματοποιείται από τον δικαιούχο, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.), στην Ο.Τ.Δ.

Τα Αιτήματα Πληρωμής / Προκαταβολής υποβάλλονται από το δικαιούχο ηλεκτρονικά στο Π.Σ.Κ.Ε.. Ο δικαιούχος επισυνάπτει στο Π.Σ.Κ.Ε. έντυπο αιτήματος πληρωμής / προκαταβολής, το οποίο παρέχεται από την Ο.Τ.Δ. στον ιστότοπο της Ο.Τ.Δ. (www.anhma.gr) και στο Π.Σ.Κ.Ε., το οποίο ο δικαιούχος αναπαράγει και συμπληρώνει κατάλληλα και το επισυνάπτει στο Π.Σ.Κ.Ε. σε pdf μορφή.

Ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει σε φυσική μορφή τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραστατικά όπως αυτά θα καθορισθούν με σχετική εγκύκλιο. Σε κάθε περίπτωση το αίτημα εξετάζεται με την υποβολή του φυσικού φακέλου εφόσον έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά.

Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης πληρωμής στη διαδικτυακή εφαρμογή του Π.Σ.Κ.Ε., η πληρότητα αυτής και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντα. Εφόσον η αίτηση πληρωμής υποβληθεί οριστικώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης από το Π.Σ.Κ.Ε. από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της ηλεκτρονικής υποβολής.

Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα να υποβάλλει μέχρι πέντε (5) αιτήματα πληρωμής. Στο εν λόγω πλήθος αιτημάτων πληρωμής δεν συμπεριλαμβάνεται η προκαταβολή.

Ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλλει τουλάχιστον ένα αίτημα πληρωμής, εντός ενός έτους από την ημερομηνία της απόφασης ένταξης της πράξης, ύψους τουλάχιστον 10%, της Δημόσιας Δαπάνης της πράξης.

Όσον αφορά τις διαδικασίες και τα έντυπα πληρωμής, η Ο.Τ.Δ. κατά τον προσφορότερο τρόπο ενημερώνει τους δικαιούχους π.χ. ανάρτηση των εντύπων στην ιστοσελίδα της.

Οι αιτήσεις πληρωμών που υποβλήθηκαν μέσω του Π.Σ.Κ.Ε. μεταφέρονται στο Ο.Π.Σ.Α.Α. μέσω κατάλληλης υπηρεσίας του διαδικτύου που παρέχεται από το Ο.Π.Σ.Α.Α.

Άρθρο 17

Διοικητικός έλεγχος επί των αιτήσεων πληρωμής/προκαταβολής του Δικαιούχου

Η Ε.Δ.Π. με απόφασή της, ορίζει Επιτροπή Παρακολούθησης Πράξεων (Ε.Π.Π.) που αποτελείται από τουλάχιστον δύο στελέχη της Ο.Τ.Δ., σχετικά με το αντικείμενο της πράξης.

Σε κάθε περίπτωση τα στελέχη της Ο.Τ.Δ., τα οποία συμμετείχαν στις διαδικασίες αξιολόγησης και ενδικοφανών προσφυγών, δεν μπορούν να συμμετέχουν στην Ε.Π.Π. των συγκεκριμένων αιτήσεων στήριξης.

Η Ε.Π.Π. διενεργεί Διοικητικό Έλεγχο με την υποστήριξη του Π.Σ.Κ.Ε. και επιτόπια επίσκεψη σε όλα τα αιτήματα πληρωμής, προκειμένου να πιστοποιήσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο.

Για πράξεις με επιλέξιμο προϋπολογισμό μέχρι 50.000€, δύναται να πραγματοποιηθεί μια επιτόπια επίσκεψη στο τελευταίο αίτημα πληρωμής της πράξης.

Σε περιπτώσεις άυλων ενεργειών δεν απαιτείται επιτόπια επίσκεψη.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει:

1. την επαλήθευση της ολοκληρωμένης ενέργειας σε σχέση με την ενέργεια για την οποία ζητήθηκε και χορηγήθηκε η στήριξη,
2. την επαλήθευση των δαπανών που προέκυψαν και των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν,
3. την καταχώρηση στο Π.Σ.Κ.Ε. των αποτελεσμάτων του ελέγχου.

Όσον αφορά στις διαδικασίες και τα σχετικά έντυπα, τα οποία θα καθορισθούν με σχετική εγκύκλιο, η Ο.Τ.Δ. ενημερώνει τους δικαιούχους κατά τον προσφορότερο τρόπο, π.χ. ανάρτηση των εντύπων στην ιστοσελίδα της.

Στη συνέχεια, μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου του αιτήματος πληρωμής, η Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε. καταβάλλει Δημόσια Δαπάνη στον δικαιούχο σύμφωνα και με όσα περιγράφονται στην Διαδικασία Ι.6.5 του ΣΔΕ έτσι όπως κάθε φορά ισχύει.

Σε περίπτωση που μετά από την εξέταση ενός αιτήματος πληρωμής πράξης, από την Ο.Τ.Δ., προκύπτει διαφορά μεταξύ του αιτούμενου και του επιλέξιμου ποσού, τότε λαμβάνεται υπόψη και το Άρθρο 63 του ΚΑΝ (ΕΕ) 809_2014 όπως εκάστοτε ισχύει.

Επιπλέον, σε περίπτωση που ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία στα αιτήματα πληρωμής, απεντάσσεται και η καταβληθείσα Δημόσια Δαπάνη επιστρέφεται με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών. Επιπλέον, ο εν λόγω δικαιούχος αποκλείεται από το Υπομέτρο 19.2 για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο.

Με την επιφύλαξη της διαθέσιμης χρηματοδότησης από την αρχική και την ετήσια προχρηματοδότηση και τις ενδιάμεσες πληρωμές, η Ο.Τ.Δ. σε συνεργασία με την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της οικείας Περιφέρειας, εξασφαλίζει ότι ο δικαιούχος λαμβάνει πλήρως το συνολικό ποσό της οφειλόμενης επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης, το αργότερο 60 ημέρες μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης πληρωμής από τον δικαιούχο.

Η προθεσμία πληρωμής των 60 ημερών μπορεί να μην τηρηθεί από την Ο.Τ.Δ. σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις όπου:

1. το ποσό απαίτησης πληρωμής δεν είναι απαιτητό ή δεν έχουν παρασχεθεί τα κατάλληλα δικαιολογητικά έγγραφα,
2. έχει κινηθεί διαδικασία διερεύνησης όσον αφορά ενδεχόμενη παρατυπία που επηρεάζει την εν λόγω δαπάνη.

Ο ενδιαφερόμενος δικαιούχος ενημερώνεται εγγράφως από την Ο.Τ.Δ., για την διακοπή και τους λόγους που οδήγησαν σε αυτή.

Κανένα ποσό δεν αφαιρείται ούτε παρακρατείται και δεν εισπράττεται καμία ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος που θα επέφερε μείωση των ποσών επιλέξιμης χρηματοδότησης για τους δικαιούχους. Εξαιρούνται κατά την τελευταία πληρωμή οι παρακρατήσεις στη ΔΟΥ, ή ΕΦΚΑ, κλπ.

Οι Διοικητικοί Έλεγχοι των Αιτήσεων Πληρωμής καταχωρίζονται στο Π.Σ.Κ.Ε. και μεταφέρονται στο Ο.Π.Σ.Α.Α. μέσω κατάλληλης διαδικτυακής υπηρεσίας που παρέχεται από το Ο.Π.Σ.Α.Α..

Άρθρο 18

Ανάκληση αιτήματος - Διόρθωση προφανών σφαλμάτων πληρωμής/προκαταβολής

Οι δικαιούχοι μπορούν, οποιαδήποτε στιγμή, να ανακαλέσουν εγγράφως την αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής ή τμήμα αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 3, Καν. (ΕΕ) 809/2014. Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία Ι.6.2 του Σ.Δ.Ε, έτσι όπως κάθε φορά ισχύει.

Οι δικαιούχοι μπορούν, σε περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων, να διορθώσουν και να προσαρμόσουν την αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής ή/και τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά, οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή τους, εφόσον δεν έχει γίνει ανάληψη επόμενης ενέργειας στο Π.Σ.Κ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 4, Καν. (ΕΕ) 809/2014. Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία Ι.6.3 του Σ.Δ.Ε., έτσι όπως κάθε φορά ισχύει.

Οι ανακλήσεις (αιτήματα) υποβάλλονται σε έντυπη μορφή από τους δικαιούχους, υπογεγραμμένα από το δικαιούχο ή το νόμιμο εκπρόσωπό του, συνοδευόμενα από όλα τα κατά περίπτωση σχετικά δικαιολογητικά και αξιολογούνται από την ΟΤΔ.

Άρθρο 19

Υποχρεώσεις δικαιούχων κατά την υλοποίηση

Η κύρια υποχρέωση των δικαιούχων κατά την υλοποίηση της επένδυσης είναι να υλοποιούν την επένδυση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρούσα πρόσκληση, στην απόφαση ένταξης και στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο όπως ισχύει κάθε φορά.

Επιπρόσθετα:

1. Να μη μεταβάλλουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς της ενισχυόμενης πράξης, καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης χωρίς να έχει προηγηθεί σχετικό αίτημα τροποποίησης στην Ο.Τ.Δ., εισήγησή της και αντίστοιχη έγκριση από την Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Σε περίπτωση που, κατόπιν σχετικού ελέγχου, διαπιστωθεί μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος χωρίς να έχει ακολουθηθεί η εν λόγω διαδικασία, και διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος δεν τηρεί τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας, ή ότι η διαφοροποίηση των Κριτηρίων Επιλογής τον καθιστά μη επιλέξιμο, τότε ο δικαιούχος απεντάσσεται και τυχόν ποσό ενίσχυσης που έχει καταβληθεί επιστρέφεται σύμφωνα με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
2. Να μη χρησιμοποιούν πάγια στοιχεία που έχουν ενισχυθεί για δραστηριότητες που έρχονται σε αντίθεση με τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας της Αίτησης Στήριξης. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί το παραπάνω από την Ο.Τ.Δ. ή τους αρμόδιους φορείς του Άρθρου 2 της παρούσης, κατά την διάρκεια της υλοποίησης της πράξης, τότε η δημόσια δαπάνη που έχει καταβληθεί για τα συγκεκριμένα πάγια επιστρέφεται με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων.
3. Να μη μεταβιβάζουν πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν, πριν την τελική πληρωμή της πράξης, από άλλα, κυριότητας του δικαιούχου και τουλάχιστον ίσης αξίας και δυναμικότητας, τα οποία ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της λειτουργίας της πράξης. Ο δικαιούχος οφείλει να γνωστοποιήσει την αντικατάσταση στην αρμόδια Ο.Τ.Δ..
4. Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την εισαγωγή στο Π.Σ.Κ.Ε. δεδομένων και εγγράφων που απαιτούνται για τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο των πράξεων που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο Π.Σ.Κ.Ε..
5. Για τα Κριτήρια Επιλογής των οποίων η επίτευξη τους επιτυγχάνεται σε χρόνο μεταγενέστερο της υποβολής Αίτησης Στήριξης ο δικαιούχος έχει την πλήρη υποχρέωση επίτευξης τους. Σε περίπτωση που κατά την υλοποίηση της πράξης ή ακόμα και μετά την ολοκλήρωση αυτής, γίνει αντιληπτό από τους αρμόδιους φορείς του Άρθρου 2 της παρούσης, η μη τήρηση κάποιου ή κάποιων από τα Κριτήρια Επιλογής και η εκ νέου βαθμολόγηση της πρότασης έχει ως αποτέλεσμα η βαθμολογία της Αίτησης Στήριξης, να είναι μικρότερη της τιμής βάσεως αξιολόγησης για την συγκεκριμένη υποδράση, τότε η πράξη απεντάσσεται και τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση επιστρέφεται στο σύνολό της με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

6. να αποδέχονται και να διευκολύνουν ελέγχους στην έδρα της πράξης από την Ο.Τ.Δ. και άλλα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.

Άρθρο 20

Ολοκλήρωση Πράξης

Η έναρξη της διαδικασίας ολοκλήρωσης της πράξης πραγματοποιείται με την κατάθεση του τελικού αιτήματος πληρωμής του δικαιούχου, εντός του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της, και ολοκληρώνεται με την Διαδικασία Ι.6.6. του ΣΔΕ, όπως κάθε φορά ισχύει.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας παράγεται Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης.

Άρθρο 21

Μακροχρόνιες υποχρεώσεις δικαιούχων

Ο δικαιούχος οφείλει να αποδέχεται και να διευκολύνει τους ελέγχους στην έδρα της Πράξης, από την Ο.Τ.Δ. και τους αρμόδιους φορείς Ελέγχου. Σε περίπτωση άρνησης ελέγχου τότε επιστρέφεται το σύνολο της δημόσιας δαπάνης που καταβλήθηκε, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

Ο Δικαιούχος οφείλει για περίοδο τριών (3) ετών για ΜΜΕ και πέντε (5) ετών για μεγάλες επιχειρήσεις από την τελική πληρωμή του να μην προβεί σε:

- α) παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής παρέμβασης του προγράμματος,
- β) αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα,
- γ) ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.

Ο δικαιούχος της ενίσχυσης υποχρεούται στην τήρηση των όρων που προβλέπονται στην παρούσα Πρόσκληση.

Ο δικαιούχος της ενίσχυσης δεν μπορεί να ενισχυθεί από άλλο Εθνικό ή Κοινοτικό Πρόγραμμα για την υλοποίηση της ίδιας πρότασης ή τμήματος αυτής.

Ο δικαιούχος της ενίσχυσης οφείλει να μην διακόψει την λειτουργία του και να λειτουργεί εντός της περιοχής παρέμβασης του Τοπικού Προγράμματος για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών ή 5 ετών για μεγάλες επιχειρήσεις από την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης. Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλεται επιστροφή της δημόσιας επιχορήγησης αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις.

Ο δικαιούχος της ενίσχυσης οφείλει να μην μεταβιβάσει για οποιοδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της επένδυσης (στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται ενημέρωση της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.) για χρονικό διάστημα (3) ετών ή πέντε (5) ετών για μεγάλες επιχειρήσεις από την ημερομηνία έκδοσης της Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης. Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλεται επιστροφή της Δημόσιας Επιχορήγησης αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις.

Σε περίπτωση χρήσης του Άρθρου 14 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 ισχύουν τα εξής:

α) Ο δικαιούχος της ενίσχυσης οφείλει να μην διακόψει την λειτουργία του και να λειτουργεί εντός της περιοχής παρέμβασης του Τοπικού προγράμματος για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών από την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης. Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλεται ολική επιστροφή της δημόσιας επιχορήγησης.

β) Ο δικαιούχος της ενίσχυσης οφείλει να μην μεταβιβάσει για οποιοδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα και ανάλογης αξίας, που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση της επένδυσης (στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται ενημέρωση της Ο.Τ.Δ. ΑΝ.ΗΜΑ. Α.Ε.) για χρονικό διάστημα 3 ετών από την ημερομηνία έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης. Σε αντίθετη περίπτωση επιβάλλεται ολική επιστροφή της δημόσιας επιχορήγησης.

Σε περίπτωση δημιουργίας θέσεων εργασίας σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (Ε.Μ.Ε.), από τον δικαιούχο και οι οποίες επιτέλεσαν κριτήριο επιλογής της αίτησης, τότε ο δικαιούχος οφείλει να τις έχει δημιουργήσει εντός 12μήνου από την τελική πληρωμή και να τις διατηρήσει τουλάχιστον για τρία (3) έτη από την δημιουργία τους.

Σε αντίθετη περίπτωση, επιβάλλεται οικονομική κύρωση σχετική με τις ελλείπουσες θέσεις απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε., το ύψος της οποίας καθορίζεται από τον παρακάτω τύπο:

$$\text{Οικονομική κύρωση} = \text{Επιχορήγηση} \times (1 - a) \times b$$

όπου: $a = \frac{\text{Πραγματικά δημιουργηθείσες νέες θέσεις απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε.}}{\text{Συμβατικά δηλωθείσες νέες θέσεις απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε.}}$

$$b = (1,2 + (0,05 \times c)) / 12$$

και $c = \frac{\text{Συμβατικά δηλωθείσες νέες θέσεις απασχόλησης σε Ε.Μ.Ε.}}{\text{Ε.Μ.Ε.}}$

Σε κάθε περίπτωση η οικονομική κύρωση δεν θα είναι μεγαλύτερη του 10% της Δημόσιας Δαπάνης που καταβλήθηκε.

Ο Δικαιούχος οφείλει να τηρεί τα Κριτήρια Επιλογής, που αποτελούν μακροχρόνιες υποχρεώσεις, για τρία (3) έτη από την τελική του πληρωμή. Σε αντίθετη περίπτωση, αν ένα ή περισσότερα κριτήρια δεν ικανοποιούνται τότε επιστρέφεται, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, ποσοστό της Δημόσιας Δαπάνης που έχει καταβληθεί, και απορρέει από τον ακόλουθο τύπο:

$$(\alpha - \beta) / 100 \times \gamma / 3 \text{ ή } \times \text{ Δημόσια Δαπάνη.}$$

Όπου α η βαθμολογία του κριτηρίου κατά την αξιολόγηση,

β η νέα βαθμολογία του κριτηρίου σύμφωνα με τα ευρήματα του ελέγχου και

γ ο αριθμός των ετών από την τελική πληρωμή

Ο παραπάνω τύπος εφαρμόζεται για κάθε κριτήριο επιλογής που ελέγχεται και η προς ανάκτηση Δημόσια Δαπάνη υπολογίζεται αθροιστικά.

Σε περίπτωση που η επανεξέταση των κριτηρίων έχει ως αποτέλεσμα η βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου να είναι μικρότερη της τιμής βάσεως αξιολόγησης για την συγκεκριμένη υποδράση, τότε επιστρέφεται κατ αναλογία το ποσοστό της Δημόσιας Δαπάνης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 71 ΚΑΝ (ΕΕ) 1303/2013.

Η προς ανάκτηση Δημόσια Δαπάνη υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο:

$$\alpha * \Delta.Δ. / 3 \dots$$

Όπου α το έτος (1^ο ή 2^ο ή 3^ο) κατά το οποίο διενεργείται ο έλεγχος, μετά την τελευταία πληρωμή και Δ.Δ. η Δημόσια Δαπάνη που καταβλήθηκε.

Ειδικά για τις πράξεις που αφορούν αποκλειστικά τουριστικά καταλύματα θα πρέπει κατ' έτος μετά την τελική πληρωμή, να επιτύχουν τουλάχιστον το 20% του στόχου που τέθηκε στην Αίτηση Στήριξης για το αντίστοιχο έτος, σε ό,τι αφορά τον αριθμό των διανυκτερεύσεων.

Ο στόχος ελέγχεται για τρία (3) έτη μετά την τελική πληρωμή. Ως έτος λογίζεται ένα πλήρες ημερολογιακό έτος, από την επομένη ημέρα της τελικής πληρωμής.

Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου αυτού επιβάλλεται Δημοσιονομική Διόρθωση που απορρέει από τον τύπο :

$$((20\% * \alpha) - \beta) / 100 * (\text{Δημόσια Δαπάνη} / 3)$$

Όπου α ο στόχος που τέθηκε στην αίτηση στήριξης, όσον αφορά στον ετήσιο αριθμό διανυκτερεύσεων.

β ο απόλυτος αριθμός των διανυκτερεύσεων για το έτος που γίνεται ο έλεγχος.

Ο έλεγχος που διενεργείται αφορά όλα τα παρελθόντα έτη από την ημερομηνία διεξαγωγής του και όχι το τρέχον έτος. Η Δημοσιονομική Διόρθωση επιβάλλεται αθροιστικά και ανά έτος.

Επίσης για τις πράξεις που αφορούν μεταποίηση θα πρέπει κατ' έτος μετά την τελική πληρωμή, να επιτύχουν τουλάχιστον το 30% του στόχου που τέθηκε στην αίτηση στήριξης για το αντίστοιχο έτος, σε ό,τι αφορά την ποσότητα της μεταποιησίμης πρώτης ύλης.

Ο στόχος ελέγχεται για τρία (3) έτη μετά την τελική πληρωμή. Ως έτος λογίζεται ένα πλήρες ημερολογιακό έτος, από την επομένη ημέρα της τελικής πληρωμής.

Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου αυτού επιβάλλεται Δημοσιονομική Διόρθωση που απορρέει από τον τύπο $((30\% * \alpha) - \beta) / 100 * (\text{Δημόσια Δαπάνη} / 3)$

Όπου α ο στόχος που τέθηκε στην αίτηση στήριξης, όσον αφορά την ετήσια ποσότητα μεταποιησίμης πρώτης ύλης.

β η ποσότητα της μεταποιησίμης πρώτης ύλης για το έτος που γίνεται ο έλεγχος.

Ο έλεγχος που διενεργείται αφορά όλα τα παρελθόντα έτη από την ημερομηνία διεξαγωγής του και όχι το τρέχον έτος. Η Δημοσιονομική Διόρθωση επιβάλλεται αθροιστικά και ανά έτος.

Ο δικαιούχος υποχρεούνται κάθε έτος και στα πλαίσια της διάρκειας των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του, να αποστέλλει ηλεκτρονικά ή εγγράφως στην Ο.Τ.Δ., αποδεικτικά τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του, έως τις 31-12-2023 και στο μετέπειτα χρονικό διάστημα των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του στην Ε.Υ.Δ. (Ε.Π.) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Οι Ο.Τ.Δ. διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με όλες τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, οι οποίοι φυλάσσονται επί 10 έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των πράξεων.

Άρθρο 22

Υποχρεώσεις δικαιούχων για θέματα δημοσιότητας και ενημέρωσης

Σύμφωνα με τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 808/2014 (Άρθρο 13, Παράρτημα ΙΙΙ) και αριθ. 669/2016 (Άρθρο 1, Παράρτημα ΙΙΙ), οι δικαιούχοι πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το Π.Α.Α. 2014-2020, είναι υποχρεωμένοι να προβούν σε ενέργειες ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τη στήριξη που λαμβάνουν από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α.). Η μη τήρηση των ελάχιστων υποχρεωτικών κανόνων ενημέρωσης επισύρει κυρώσεις από τα ευρωπαϊκά και εθνικά όργανα ελέγχου.

Οι κατ' ελάχιστον υποχρεώσεις των δικαιούχων του Υπομέτρου 19.2 (ιδιωτικές παρεμβάσεις) ως προς την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας και ενημέρωσης είναι:

- Για Πράξεις των οποίων η συνολική δημόσια δαπάνη είναι 50.000 – 500.000 Ευρώ, απαιτείται η ανάρτηση τουλάχιστον μίας αφίσας ελάχιστου μεγέθους Α3 ή πινακίδας με πληροφορίες σχετικά με την πράξη, σε σημείο εύκολα ορατό, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα (σύμφωνα με το Υπόδειγμα ΙΙΙ_1).
- Για Πράξεις που αφορούν σε αγορά εξοπλισμού, ή υποδομές ή κατασκευαστικά έργα, των οποίων η συνολική Δημόσια Δαπάνη υπερβαίνει τις 500.000 Ευρώ, ο δικαιούχος τοποθετεί προσωρινή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, (δίνονται σχετικές διευκρινίσεις στο Παράρτημα ΙΙΙ.1).
Το αργότερο εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση της Πράξης, ο δικαιούχος τοποθετεί μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, όπου επισημαίνεται τουλάχιστον η περιγραφή της Πράξης και η χρηματοδοτική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας. Το υλικό κατασκευής και ο τρόπος τοποθέτησης των μόνιμων πινακίδων θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη μόνιμη εγκατάστασή τους. Εφόσον η επεξηγηματική πινακίδα που τοποθετείται κατά την εκτέλεση του έργου έχει μόνιμο χαρακτήρα, δεν είναι απαραίτητη η τοποθέτηση αναμνηστικής πλάκας.
- Ως προς την αναγραφή του προϋπολογισμού αναγράφεται ο συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης, όπως αναφέρεται στην Απόφαση Ένταξης της Πράξης, με διάκριση σε Δημόσια Δαπάνη και Ιδιωτική Συμμετοχή.
- Όσον αφορά στο βασικό στόχο της Πράξης προτείνεται να είναι σύντομος και να γίνεται επικοινωνιακή επεξεργασία της διατύπωσής του, ώστε να είναι κατανοητός από το ευρύ κοινό.
- Για Πράξεις, στο πλαίσιο των οποίων λειτουργεί και ιστότοπος, θα πρέπει να γίνεται σύντομη περιγραφή της Πράξης και να αναφέρεται η χρηματοδοτική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας στην αρχική σελίδα σύμφωνα με το γραφιστικό πρότυπο που δίνεται στο Παράρτημα ΙΙΙ.2. Τα λογότυπα τοποθετούνται στη σελίδα του ιστοτόπου του δικαιούχου σε θέση που είναι ορατή και μέσα στο οπτικό πεδίο της ψηφιακής συσκευής που τα απεικονίζει.

- Σε περιπτώσεις που ο δικαιούχος προβαίνει σε ενημέρωση του κοινού μέσω προωθητικού υλικού (έντυπου, ηλεκτρονικού ή οποιουδήποτε άλλου είδους προωθητικού υλικού) ή καταχωρίσεων στον τύπο, θα πρέπει να υπάρχει αναφορά στη συγχρηματοδότηση της πράξης από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα σύμφωνα με το γραφιστικό πρότυπο που δίνεται στο Παράρτημα III.2. Το έμβλημα της Ένωσης θα πρέπει να είναι πάντα ευδιάκριτο και να βρίσκεται σε προβεβλημένη θέση. Η θέση και το μέγεθός του είναι ανάλογη της κλίμακας του υλικού ή του εγγράφου που χρησιμοποιείται. Επίσης η αναφορά στο Ταμείο χρηματοδότησης θα πρέπει να είναι ευανάγνωστη.
- Σε περιπτώσεις που ο δικαιούχος προβαίνει σε ενημέρωση του κοινού μέσω τηλεοπτικών μηνυμάτων θα πρέπει να αναφέρεται το όνομα της πράξης στο κυρίως πλαίσιο του κειμένου της διαφήμισης και αυτό του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020. Επίσης θα πρέπει στο τέλος του τηλεοπτικού μηνύματος να εμφανίζονται τα λογότυπα σύμφωνα με το γραφιστικό πρότυπο που δίνεται στο Παράρτημα III.2. Επιπλέον θα πρέπει να εκφωνείται η φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης».
- Σε περιπτώσεις που ο δικαιούχος προβαίνει σε ενημέρωση του κοινού μέσω ραδιοφωνικών μηνυμάτων να αναφέρεται κατά τη διάρκεια του μηνύματος το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 (Π.Α.Α. 2014-2020), το LEADER και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης: η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές, ενώ στο κλείσιμο του μηνύματος να εκφωνείται «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης».
- Οι πληροφορίες και αναφορές στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Σημαία, Ταμείο, σύνθημα, συγχρηματοδότηση καθώς και λογότυπο LEADER) πρέπει να καταλαμβάνουν νοητά τουλάχιστον το 25% της πινακίδας, ή της αναμνηστικής πλάκας, ή της αρχικής σελίδας του ιστοτόπου. Τα γραφικά πρότυπα της Σημαίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/flag/index_el.htm.
- Σε περίπτωση που διαπιστωθεί από την Ο.Τ.Α. ή τους αρμόδιους φορείς του Άρθρου 2 της παρούσης, ότι κατά την διάρκεια της υλοποίησης της πράξης δεν τηρούνται οι εν λόγω κανόνες δημοσιότητας, γίνεται σύσταση συμμόρφωσης στον δικαιούχο. Σε περίπτωση επανάληψης της παράβασης, επιβάλλεται ποινή στον δικαιούχο που αντιστοιχεί στο 5% της Δημόσιας Δαπάνης της Πράξης με αντίστοιχη μείωση της Δημόσιας Δαπάνης της πράξης.

Άρθρο 23

Γενικά θέματα

Αναπόσπαστα μέρη της παρούσας είναι παραρτήματα Ι, ΙΙ, ΙΙΙ και ΙV.

Ο Πρόεδρος της ΕΔΠ

Τεληγιαννίδης Θεόφιλος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι:

1. Υπόδειγμα αίτησης στήριξης.
2. Αίτηση Στήριξης – Συμπληρωματικά στοιχεία (και αναλυτικός προϋπολογισμός σε αρχείο .xls)
3. Κριτήρια Επιλεξιμότητας – δικαιολογητικά.
4. Κριτήρια Επιλογής – δικαιολογητικά.
5. Πίνακας Δικαιολογητικών.
6. Υπόδειγμα δήλωσης ΜΜΕ
7. Υπόδειγμα Δήλωσης de minimis
8. Υπόδειγμα Βιωσιμότητας
9. Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου
10. Υπόδειγμα Προσφυγής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ:

1. Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης.
2. Οδηγός Επιλεξιμότητας – Επιλογής.
3. Ορισμός ΜΜΕ
4. Ορισμός Προβληματικής Επιχείρησης.
5. Υπόδειγμα Έκθεσης Αυτοψίας
6. Υπόδειγμα Πίνακα Αποτελεσμάτων
7. Υπόδειγμα Τελικού Πίνακα Κατάταξης
8. Επιλέξιμοι Κ.Α.Δ. ανά Υποδράση
9. Μη Επιλέξιμοι Κ.Α.Δ.
10. Παράρτημα Ι της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ε. Ε. και Δασμολόγιο / Κλάσεις Ονοματολογίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

1. Υπόδειγμα Πινακίδας
2. Λογότυπα
3. Πίνακας Τιμών Μονάδας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΔΡΑΣΗ	ΥΠΟ-ΔΡΑΣΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΥΠΟΔΡΑΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ
19.2.2 Ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής σε εξειδικευμένους τομείς, περιοχές ή δικαιούχους	19.2.2.2	Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν για την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	50%	Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013	
	19.2.2.3	Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	65%	Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013	Υφιστάμενες επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διανυκτέρευσης, νόμιμα λειτουργούσες, οι οποίες έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης έχουν κλείσει τρεις ή περισσότερες διαχειριστικές χρήσεις, ανεξαρτήτως λειτουργικής μορφής και τάξης, με δυναμικότητα που δεν ξεπερνά τα 35 δωμάτια, οι οποίες βρίσκονται εγκατεστημένες σε δημοτικές/τοπικές κοινότητες χαρακτηρισμένες ως ορεινές ή μειονεκτικές, σύμφωνα με την Οδηγία 75/268/ΕΟΚ
	19.2.2.6	Ενίσχυση επενδύσεων οικοτεχνίας και πολυλειτουργικών αγροκτημάτων με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής.	Α) 50% (για επενδυτικά σχέδια βάση του άρθρου 17 του ΚΑΝ ΕΕ 1305/2013) Β) 65% (για επενδυτικά σχέδια βάση του άρθρου	Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013	Ν. 4235/2014 και ΚΥΑ 543/34450/24.3.2017, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν. Η επενδυτική πράξη θα πρέπει να αφορά μόνο σε ένα από τα δύο άρθρα (17 ή 19) του Καν. (ΕΕ) 1305/2013 και όχι και στα δύο άρθρα.

			19 του ΚΑΝ ΕΕ 1305/2013, για πολύ μικρές έως μικρές επιχειρήσεις)		
19.2.3 Οριζόντια ενίσχυση στην ανάπτυξη / βελτίωση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας της περιοχής εφαρμογής	19.2.3.1	Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και/ή ανάπτυξης γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	50%	Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013, παράρτημα II	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ, ΘΕΣΣΑΛΙΑ, ΗΠΕΙΡΟΣ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ , ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ, ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ, ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ, ΚΡΗΤΗ
	19.2.3.3	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	65%	Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 22	Μη εισηγμένες Μικρές & πολύ μικρές επιχειρήσεις που λειτουργούν έως 5 έτη χωρίς διανομή κερδών
			55%	Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 14	Μικρές & πολύ μικρές επιχειρήσεις // Βόρειο Αιγαίο, ΑΜΘ, Κεντρική Μακεδονία , Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος
	19.2.3.4	Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1 ^η μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής.	65%	Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 22	Μη εισηγμένες Μικρές & πολύ μικρές επιχειρήσεις, που λειτουργούν έως 5 έτη χωρίς διανομή κερδών
			55%	Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014, άρθρο 14	Μικρές & πολύ μικρές επιχειρήσεις // Βόρειο Αιγαίο, ΑΜΘ, Κεντρική Μακεδονία , Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος

19.2.6 Ανάπτυξη και βελτίωση βιωσιμότητας δασών	19.2.6.2	Επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στην επεξεργασία, κινητοποίηση και εμπορία δασικών προϊόντων	65%	Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013	Δυτική Ελλάδα, Θεσσαλία, Ήπειρος, Κεντρική Μακεδονία , Α.Μ.Θ., Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Κρήτη
19.2.7 Συνεργασία μεταξύ διαφορετικών παραγόντων	19.2.7.3	Συνεργασία μεταξύ μικρών επιχειρήσεων για διοργάνωση κοινών μεθόδων εργασίας και τη κοινή χρήση εγκαταστάσεων και πόρων καθώς και για την ανάπτυξη και/ή την εμπορία τουριστικών υπηρεσιών, που συνδέονται με τον αγροτουρισμό	65%	Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013	Δεν είναι επιλέξιμη η ίδρυση και λειτουργία Ε.Σ.Κ.
	19.2.7.7	Οριζόντια και κάθετη συνεργασία μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία, την ανάπτυξη και την προώθηση βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών		Κανονισμός (ΕΕ) 1407/2013	

Τα ποσοστά ενίσχυσης βάσει του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (άρθρο 14) ισχύουν έως τις 31/12/2020